

Б – Интегрирана еколошка дозвола за усогласување со оперативен план

Име на компанијата

Друштво за производство, трговија и
транспорт

„СТОКОЛ„ ДООЛ експорт-импорт Гевгелија
Фарма за интензивно живинарство-фарма
за кокошки

Адреса

Моин Гевгелија

Поштенски број и град 1480 Гевгелија

Број на дозвола

Бр. 11-92 од XX.XX.2020 година

Содржина

Б-интегрирана еколошка дозвола

Содржина.....	2
Вовед.....	6
Дозвола.....	24
1 Инсталација за која се издава дозволата.....	25
2Работа на инсталацијата.....	28
2.1Техника на управување и контрола.....	28
2.2Суровини (вклучувајќи и вода).....	32
2.3Ракување и складирање на отпадот.....	35
2.4Преработка и одлагање на отпад.....	39
2.5Спречување и контрола на несакани дејствија.....	40
2.6Мониторинг.....	47
2.7Престанок на работа.....	55
2.8Инсталација со повеќе оператори.....	59
3.Документација.....	60
4.Редовни извештаи.....	62
5.Известувања.....	63
6Емисии.....	64
6.1Емисии во воздух.....	64
6.2Емисии во почва.....	65
6.3Емисии во вода.....	65
6.4Емисии во канализација.....	67
6.5Емисии на топлина.....	68
6.6Емисии на бучава и вибрации.....	69
7.Пренос до прочистителна станица.....	70
8.Програма за подобрување.....	71
9.Договор за промени во пишана форма.....	72
Додаток 1.....	73
Додаток 2.....	74

Речник на користени поими

Аеросол	Суспензија на цврсти и течни честички во гасен медиум.
Атмосферска вода	Дождовна вода што дотекува од покриви и места каде што не се одвиваат процесите.
Барање	Барањето поднесено од страна на Операторот за оваа дозвола
БПК	Биолошка потрошувачка на кислород за 5 дена
ГВЕ	Гранични вредности на емисија
Годишно	Приближно во интервали на 12 месеци Период или дел од период од 12 последователни месеци
Градежен отпад и отпад од рушење	Отпад што потекнува од градење, реновирање и рушење: глава 17 од националниот каталог на отпади или како што е договорено на друг начин.
Гранични вредности на емисија	Масата, изразена во смисла на одредени специфични параметри, концентрацијата и/или нивото на испуштање, кои не смеат да бидат надминати во текот на еден или повеќе временски периоди.
Граница за масен проток	Гранична вредност на емисија која е изразена како максимална маса на една супстанција што може да биде емитирана во единица време.
dB(A)	Децибели
Ден	Секој период од 24 часа
Денски	Периодот од 08.00 до 22.00 (сите промени треба да се одразат на дефиницијата за “ноќно време”).
Дневно	За време на сите денови од работата на инсталацијата и во случај на емисии, кога емисиите се одвиваат ; со најмалку едно мерење во било кој еден ден.
Договор	Писмен договор
Документација	Секој извештај, запис, податок, слика, предлог, интерпретација или друг документ во писмена или електронска форма кој се бара со оваа дозвола.
Двегодишно	Еднаш на секои две години
Еколошка штета	Согласно дефиницијата за еколошка штета во член 5 од Законот за животна средина

Зелен отпад	Отпадно дрво (не вклучувајќи импрегнирано дрво), растителни материјали како што е откос од трева и друга вегетација.
Инцидент	(i) итен случај; (ii) секоја емисија што не е во согласност со условите од оваа дозвола; (iii) секое надминување на дневниот капацитет на опремата за ракување со отпад; (iv) секое ниво, дадено во ова дозвола, а е достигнато или надминато, и (v) секоја индикација дека загадување на животната средина се случило или може да се случи.
Индустриски не опасен отпад	Согласно дефиницијата за “индустриски не опасен отпад“ од член 6 од Законот за управување со отпад: Индустриски неопасен отпад е отпадот што се создава при производствените процеси во индустријата и не содржи опасни карактеристики, а според својствата, составот и количеството се разликува од комуналниот отпад;
ИСКЗ	Интегрирано спречување и контрола на загадувањето
ИСО	Интернационална организација за стандарди
К	Келвин (единица мерка за температура).
Капацитет/ опрема за задржување	Опрема наменета за задржување на евентуално истечен материјал, собирници.
кРа	Кило Паскали.
Квартално	Цел или дел од период од три последователни месеци, почнувајќи од првиот ден на Јануари, Април, Јули или Октомври.
Leq	Еквивалентно континуирано ниво на звук
Локација чувствителни на бучава (ЛЧБ)	Секоја резидентна куќа, хотел или хостел, болници, училишта, верски објекти, или било други места и објекти за кои е потребно отсуство на бучава со нивоа кои предизвикуваат непријатност.
МДКе	Максимална дозволена концентрација на загадувачки материји во гасовите кои се емитираат.
Месечно	Минимум 12 пати во текот на една година, приближно во месечни интервали.
Надлежен орган	Тело одговорно за издавање на ИСКЗ дозволи
Неделно	За време на сите недели од работата на инсталацијата и во случај на емисии, кога има емисија; со минимум едно мерење во било која недела.

Ноќно време	Од 23.00 до 07.00 часот
Одржува	Чување во добра состојба, вклучувајќи и редовна инспекција, сервисирање, калибрација и поправки доколку се потребни, со цел адекватно да извршува функцијата.
Оператор	Согласно дефиницијата за “Оператор” од член 5 од Законот за животна средина: - секое правно или физичко лице кое врши професионална активност, или врши активности преку инсталацијата и/или ја контролира, или лице на кое му се доверени или делегирани овластувања за донесување економски одлуки во однос на активността или техничкото работење, вклучувајќи го и носителот на дозволата или овластување за таквата активност, односно лицето кое е задолжено да регистрира или алармира за активността.
Полугодишно	Целиот или дел од периодите од 6 последователни месеци
Прилог	Секое повикување на Прилог од оваа дозвола се однесува на прилози поднесени како дел од оваа дозвола
ПСОВ	Пречистителна станица за отпадни води
Работни часови	Часови/време во кое инсталацијата има дозвола/е овластена да работи.
СЧ	Суспендирани честички
Слика	Секое повикување на слика или број на слика значи слика или број на слика содржани во барањето, освен ако не е на друг начин договорено.
Стандардна Метода	Национална, европска или интернационално признаена процедура (пр. I.S. EN, ISO, CEN, BS или еквивалентно).
СУЖС	Систем за управување со животната средина
Тешки метали	Тешки метали се група на елементи меѓу бакар и бизмут во периодниот систем на елементи - со специфична густина поголема од 4.0 g/cm^3 .
Течен отпад	Било кој отпад во течна форма и што содржи помалку од 2% сува материја.
ХПК	Хемиска потрошувачка на кислород
ЦЕН (CEN)	Comité Européen De Normalisation – European Committee for Standardisation.

Вовед

Овие воведни белешки не се дел од дозволата

Следната дозвола е издадена согласно Законот за животна средина (Службен весник 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 1/10, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 93/13, 42/14, 44/15, 129/15, 39/16) за работа на инсталација што извршува една или повеќе активности наведени во Уредбата на Владата за „Определување на инсталациите за кои се издава интегрирана еколошка дозвола со временски распоред за поднесување оперативни планови“, до одобреното ниво во Дозволата.

Краток опис на инсталацијата регулирана со оваа дозвола

Друштвото за производство, трговија и транспорт “Стокол”, ДООЕЛ експорт-импорт, е Друштво со ограничена одговорност на едно лице од Гевгелија, кое како оператор, во соодветна инсталација, врши дејности и активности во фарма за кокошки, за производство на јајца и кокошки за колење.

Друштвото, е со седиште на ул. Титоградска бр. ББ во Гевгелија, каде што се вршат административно техничките активности, а активностите за Одгледување на живина, односно производство на јајца и кокошки за колење, се вршат на локалитет, во атарот на населено место Моин, место викано “Средорек”, “Муни Јавор“, во инсталација која е сопственост на операторот.

Сопственик на Друштвото е: Ангелина Стојкова, со адреса Моин, Гевгелија ЕМБГ 2211968487009 која истовремено е и Управител на Друштвото.

Во организационата структура на Друштвото застапени се; Сопственик/Основач, Управител, и вработени според систематизацијата и организацијата на работните места.

Производната програма на Друштвото опфаќа одгледување на кокошки за производство на јајца и месо од живина.

На споменатата локација се врши активност за интензивно живинарство, поради што во рамките на ова Барање, капацитетите на Инсталацијата ќе бидат соодветно презентирани.

Од технолошките процеси на работа, нема да се продуцираат опасни супстанции, кои би ги загадувале медиумите и областите на.

Уплатен дел EUR:	5.100,00
Вкупен влог EUR:	5.100,00
Вид на одговорност:	Не одговара

ДЕЈНОСТИ	
Приоритетна дејност/ Главна приходна шифра:	01.47 - Одгледување на коњина
ОПШТА КЛАУЗУЛА ЗА БИЗНИС	
Евидентирани се дејности во надворешниот промет	

ОВЛАСТУВАЊА

Управител

ЕМБГ:	2211968487009
Име и презиме:	АНГЕЛИНА СТОЛКОВА
Адреса:	МОИМ, ГЕВГЕЛИЈА
Овластувања:	Управител без ограничување занимање : Трговец ССС
Тип на овластување:	Неограничени овластувања во внатрешниот и надворешниот промет
Овластено лице:	Управител

ДОПОЛНИТЕЛНИ ИНФОРМАЦИИ	
КОНТАКТ	
E-mail:	farmastokol@gmail.com

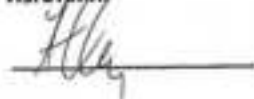
Напомена:

Во тековната состојба прикажани се само оние податоци за кои има запишана вредност.

*Видот на сопственоста се определува врз основа на својството на основачот/содружникот /сопственикот и служи исклучиво за статистички цели на Државниот завод за статистика на Република Македонија

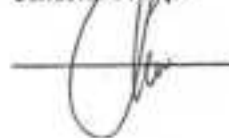
Правна поука: Против овој реален акт може да се изјави приговор до Централниот регистар на Република Македонија во рок од 8 дена од денот на приемот.

Изготвил:

Овластено лице:

Општина Гевгелија Дозвола Бр. 11-92

Други интегрирани дозволи поврзани со оваа инсталација		
Сопственик на дозволата	Број на дозвола	Дата на издавање
Нема		

Заменети дозволи/Согласности/Овластувања поврзани со оваа инсталација		
Сопственик	Референтен број	Дата на издавање
Нема		

II ОПИС НА ТЕХНИЧКИТЕ АКТИВНОСТИ

Друштвото за производство, трговија и транспорт, „Стокол,, ДООЕЛ Гевгелија, е друштво со ограничена одговорност на едно лице, кое се занимава со одгледување на кокошки, односно производство на јајца и кокошки за колење, приоритетна дејност му е 01.47.- Одгледување на живина, а регистрирани се и дејности во надворешниот промет.

Дејностите и активностите на Друштвото се обавуваат во неколку функционални фази, кои меѓу себе се поврзани и се надополнуваат. Операторот, во Фармата за интензивно живинаство, врши дејности кои се во функција на сегментот Останати активности, Инсталации за интензивно живинаство со капацитет од 5.000 до 40.000 места за живина, при што процесот започнува со донесување на едnodневни пилиња и нивно вселување во наменска хала, што во суштина претставува соодветно производство на јарки.

По одминување на 16-18 недели, јарките се вселуваат во хали за кокошки несилки каде што започнува процесот за производство на конзумни јајца.

Преку системот за собирање и транспортирање на јајцата, истите се однесуваат во сортирница, каде што се врши сортирање и пакување на конзумните јајца, припремени за излез од Фармата.

Еден турнус, како заокружена производна целина, трае до 18 месеци, после кое што кокошките несилки се иселуваат од фармата, и започнува нов циклус.

Опис на локацијата

Фармата за интензивно живинарство, се наоѓа северо-западно од населеното место Моин, во близина на Конска Река, односно Регионалниот пат Гевгелија-Кожуф.

Ваквата лоцираност овозможува солидни врска на Фармата со локалната и регионалната патна мрежа на општината Гевгелија, како и пошироко со регионот, односно државата.

Опис на местоположбата

Потесната локација, на Фармата определена е на Катастарските парцели бр. 183/1, 183/2 и 502/2 во Катастарската општина Моин, со вкупна површина од околу 7.000 метри, каде што е лоцирана и самата фарма на локација со површина од околу 1430 м² како земјиште под згради,

Општи податоци за Фармата

Главниот влез во Комплексот на Фармата е преку некатегоризиран пат, што води од населеното место Моин, паралелно со Регионалниот пат Гевгелија-Кожуф, и на кој се адоврзани објекти за стопански дејности, при што, преку посебни краци и интерни влезни сообраќајници, поставени периферно, се влегува во Комплексот, во кој што сообраќајно се поврзани сите функции на Фармата, која што е поставен на средината на парцелата.

Снабдувањето со вода за потребите на Фармата, за технолошки потреби, санитарни потреби и за пиење се врши преку приклучок на водоводен систем од населеното место.

Отпадните санитарни води, како и водите од испирање на опремата и работните простории, се приклучени во постројка за таложење на отпадни води, за потребите на целиот Комплекс, а по таложењето со нив постапува овластено лице.

Отпадните атмосферски води и промивните води од просторот, се предвидува да истекуваат во отворените атмосферски канали на локацијата и понатаму во реципиентот, се до изградба на атмосферска канализација во близина на Фармата.

Фармата со електрична енергија се снабдува од нисконапонска електродистрибутивна мрежа и трафостаница што се наоѓа во близина, и истата се ористи за затоплување и осветлување на Објектите.

Отпадот од изгубрувањето и исцедокот од губрето на објектите за одгледување на кокошките, дневно со специјално возило се однесува надвор од кругот на фармата, и се растура на обработливи површини кои се на користење на Операторот.

Комуналниот и комерцијалниот отпад што се создава на Фармата, привремено се одлага во соодветен сад за таа намена, а го подигнува и транспортира операторот.

Проветрувањето на објектите се врши со помош на вентилатори кои го исфрлаат нечистиот воздух надвор од објектите.

Влегувањето на луѓе и возила е строго контролирано, при што возилата (дотур на добиточна храна, и други), предвидено е да поминуваат преку дезобариера (бетонско корито наполнето со средство за дезинфекција), а луѓето да поминуваат преку сунѓер, натопен со средство за дезинфекција и заштитен со жичано плетиво.

Луѓето, кои влегуваат во фармата мора да ги измијат рацете со средство за дезинфекција, согласно утврдената Добра производна пракса.

За заштита од пожар, согласно со соодветен проект, обезбедени се рачни имобилни противпожарни апарати, сандаци со песок и слично.

Слободните површини во Комплексот кои не се зафатени со објекти или од другата инфраструктура, предвидено е хортикултурно да се обработат со групации од средно и ниско зеленило, кое покрај декоративна улога ќе има и функција на тампон зона помеѓу Фармата и незината околина.

Громобранска заштита ќе биде изведена, како класичен Фарадеев кафез а заземјувањето на објектите се предвидува да се

изведе класично со помош на ленти.

Опис на објектите во кои се врши дејноста и активноста

Објектите на Фармата се изградени со сите потребни површини за задоволување на технолошкиот процес за одгледување на кокошки несилки односно производство на јајца и живина за колење, пратечки површини и со потребни комуникациски површини, за опслужување на функциите во Фармата, така што во комплексот на Фармата, ќе се изведува комплетен технолошки процес.

Просторот е така поделен да за секоја операција има соодветен работен простор. Техничкиот (инсталиран) капацитет на Фармата за интензивно живинарство изнесува 10.000 места за кокошки занесење јајца.

Во рамките на Фармата за кокошки се наоѓаат повеќе објекти, диференцирани според заокружена намена и тоа:

1.Инсталација за интензивно живинарство, Фарма за кокошки

- Простор за еднодневни пилиња, стар
- Хали за кокошки несилки, стари
- Простор за еднодневни пилиња, нов
- Хали за кокошки несилки, нови

2.Канцеларија

3.Просторија за вработени

4.Магацин за амбалажа

5.Сортирање и пакување јајца

6.Санитарија, Гардероба,

Покрај овие, на Фармата се наоѓаат и други објекти во функција на извршување на активностите, како што се:

- Земјана јама за умрена живина,
- Одлагалиште за отпад од живина,
- Сообраќајници, платоа и хортикултура.
- Подготовка на храна за живина

Операторот во рамките на сопствена Програма, сите објекти од Комплексот ги става во функција, сукцесивно со одредена динамика.

Опис на градежните објекти во функција на инсталацијата

Објектите за одгледување на кокошките се изградени од цврст материјал, чии димензии се во согласност со димензиите на опремата која што е инсталирана во нив.

На фармата во употреба се 4 објекти-хали за одгледување на кокошки во кои постои простор наменет за сместување на еднодневни пилиња, а останатиот простор е наменет за сместување на кокошки.

Опремата во овие објекти, ја сочинуваат готови постројки и машини, кои се монтираат во објектите: кафези во чиј состав се вградени и други делови од опрема во функција на одгледувањето на кокошките несилки (систем за дотур на храна, систем за дотур на вода, хранилки, поилки, систем за собирање и транспортирање на јајцата, систем за собирање на ѓубривото и слично), кои претставуваат една технолошка целина.

-Сортирницата и пакирницата за јајца, обезбедена е со опрема за сортирање и пакување на јајцата, кои доаѓаат од системот за собирање и транспортирање на јајцата од халите со кокошки.

-Земјената јама за умрена живина, ископана е во форма на буквата "П", каде што секојдневно се отстранува и закопува умрената

живина, која најнапред се третира со вар, а потоа се прекрива со слој од земја, лоцирана е во кругот на фармата, при што после трулењето, материјалот се однесува заедно со отпадот.

Останатите Објекти на Фармата, се во функција на претходно цитираните објекти:

-Канцеларијата за потребите на менаџментот и административните работи, се засебен приземен објект во состав на Фармата.

-Грејачи во просторот за еднодневни пилиња, со што се врши загревање на Халата, при што како енергенс се употребува електрична енергија.

-Фармата со електрична струја се снабдува од дистрибутивната мрежа, и трафостаница во близина.

-Постројка за подготовка на храна за живина, уредена е со соодветна опрема за мелење на компоненти според соодветна рецептура, која постапка се врши преку затворен систем, со што емисиите во атмосферата се сведени на минимум.

-Во кругот на фармата се изведени соодветни сообраќајници за несметана комуникација помеѓу објектите наменети за одгледување на живината и другите помошни објекти, кои се во функција на фармата (администрација, работилница итн.).

Слободните површини во кругот на фармата се хортикултурно уредени (тревници, дрва и сл.).

Конструктивно, објектите се изведени од соодветни градежни материјали.

Опис на технолошкиот процес, методите, помошните процеси

Општи информации

Технологијата на одгледување на кокошките во Фармата за интензивно живинарство е така концептирана што претставува заокружена производна целина во која што можат да се диференцираат три основни процеси:

-Одгледување на пилиња за производство на јарки,

-Одгледување на кокошки несилки за производство на конзумни јајца, и живина за колење,

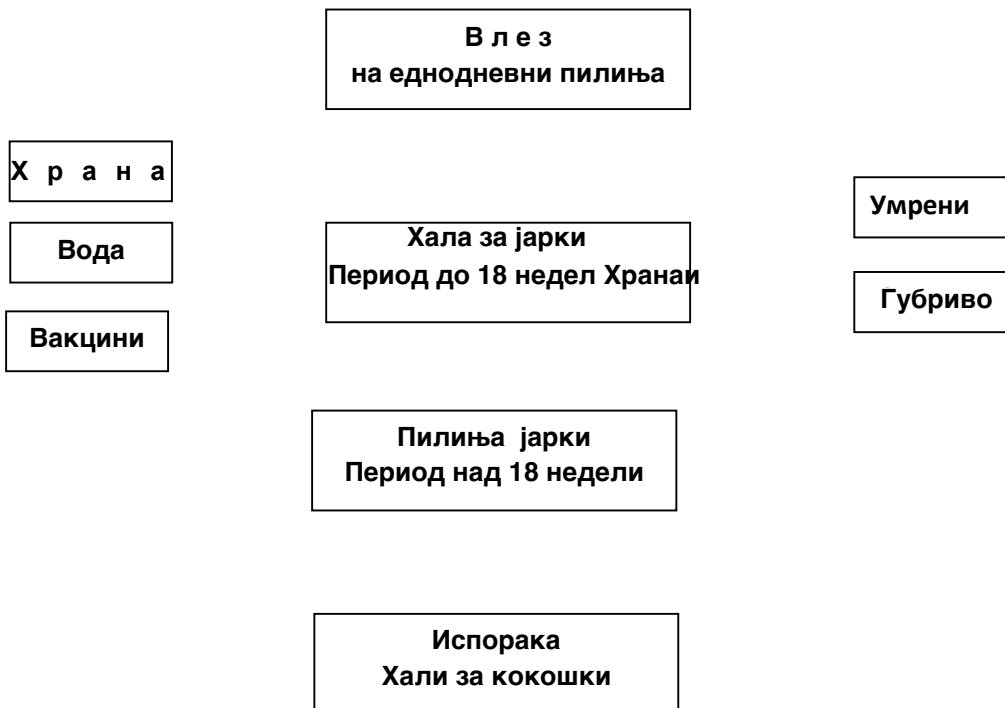
-Сортирање и пакување на конзумни јајца.

Процесот започнува со донесување на еднодневни пилиња и нивно вселување во наменската Хала, што во суштина претставува соодветно производство на јарки. По одминување на 16-18 недели, јарките се вселуваат во Халите за кокошки несилки каде што започнува процесот за производство на конзумни јајца.

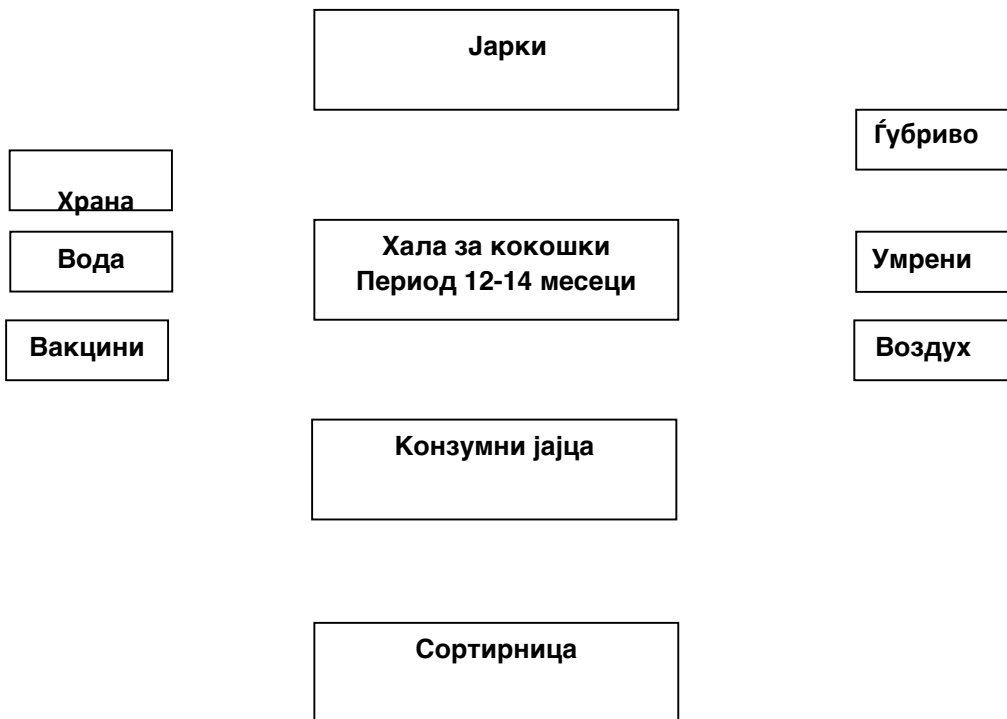
Преку системот за собирање и транспортирање на јајцата, истите се однесуваат во Собирниот центар-Сортирница, каде што се врши сортирање и пакување на конзумните јајца, припремени за излез од Фармата.

Еден турнус, како заокружена производна целина, трае до 18 месеци, после кое што кокошките несилки се иселуваат од фармата, и започнува нов циклус.

Технолошка шема-Пилиња

Технолошка шема-Јарки

Технолошка шема-Конзумни јајца

Технолошка шема-Целокупен процес

Одгледување на кокошки несилки, производство на конзумни јајца

Избраното технолошко решение за одгледување на кокошки несилки, кое е применето на Фармата, е таканаречено Кафезен систем, по принципот сите внатре-сите надвор, кој има големи предности особено во:

- Подобро искористување на просторот,
- Подобар надзор и контрола,
- Можности за стална и строга селекција без вознемирување на останатите кокошки,
- Нема можност за борба меѓу кокошките и канибализам,
- Помало ангажирање на работниците на Фармата,
- Постои можност за подобрување на механичките својства на процесот.

Покрај овие предности, онечистувањето на јајцата е помало, кокошките не патат од внатрешни паразити и еко паразити, потрошувачката на храна е помала и не е потребна простирка.

Со дефинираната технологија на одгледување, кокошките несилки остануваат во објектите од 12-14 месеци, а целиот циклус трае до 18 месеци, после кој период се врши иселување на јатото, бидејќи повеќе ќе нема економска оправданост за нивно понатамошно одгледување со оглед на опаѓањето на процесот на носење јајца.

Хранењето и поењето на живината е автоматски, преку посебно инсталирани системи за дотир на храна и вода.

Самата конструкција на кафезите овозможува автоматско чистење на кокошкиното ѓубриво, со помош на вградени системи за изѓубрување, кое по слободен пад паѓа и се собира во посебно изведени канали на подот под кафезите.

За одржување на микро климата (температура и влажност), во објектите се инсталирани системи за проветрување.

Технолошката постапка за одгледување на кокошки несилки, опфаќа повеќе технолошки фази и тоа:

- Вселување на живината во објектите за одгледување,
- Хранење и поење на живината
- Заштита на јатото,
- Манипулација со јајцата,
- Изѓубрување,
- Постапка со умрената живина,
- Празнење на објектите, иселување на живината,
- Припрема на објектите за ново вселување на живина

Вселување на живината

Вселувањето на живината во објектите за одгледување, и нивното иселување по завршениот циклус на носење јајца, се врши по принципот сите внатре-сите надвор.

Пред вселувањето, објектите механички се чистат, таканаречено суво чистење, и се дезинфицираат, а самото вселување се врши во што пократок период, најмногу до 3 дена.

Во Халите за несилки, обично се вселуваат 18 неделни пилиња-јарки, кои од халата за јарки се пренесуваат со посебно исчистено и дезинфицирано возило, кое со задниот дел се поставува на влезот од халата, при што се растовараат гајбите, и јарките веднаш се распоредуваат по кафезите, по 4-5 јарки во кафез.

По целосното вселување на живината, се активираат системите за хранење и поење, а пред тоа и системот за вентилација, а возилото за довоз на јарките се чисти, според усвоена постапка.

Хранење и поење на несилките

Хранењето на живината се врши автоматизирано, со регулиран дотур на храната, при што се зема во предвид возраста на живината, а количината на дневно потрошена храна, се контролира преку електронска вага, така што храната прво поминува низ вагата, односно се врши вкупно и дневно мерење на храната.

Заради добивање на најдобри производни резултати, храната претходно се подготвува според соодветна рецептура, која од силосите се транспортира до хранилките за хранење на живината, така што хранењето е програмирано за задоволување на дневните потреби на живината, кои се движат од 100-110 грама/ден/кокошка во летниот период, односно 120-130 грама/ден/кокошка, во зимскиот период.

Количината на вода за поење на живината, изнесува 220-440 мл/ден/кокошка во летниот период, односно 250-365 мл/ден/кокошка, во зимскиот период.

За задоволување на утврдените нормативи за исхрана на живината, се користат соодветни суровини:

- Концентрат за исхрана на јарки, односно кокошки, составен според посебна рецептура,
- Витамински додатоци, односно комплекс на витамини наменети за исхрана на живината,
- Други адитиви.

Заштита на јатото

Заштитата на јатото, се врши преку вакционирање со; распрскување во воздухот, внесување преку водата, автоматски убод со инјектирање.

Заштитата се врши редовно, според утврдена шема, или повремено според потребите, од страна на стручно лице.

Манипулација на јајцата во објектите за одгледување

Според дефинираната технологија, бројот на снесени јајца по кокошка, односно процент на несење, се движи според староста на кокошките, и изнесува:

- 1,1 јајце по кокошка (Јарка) од 19 недели (почеток на несење), со несивост од 15%.
- 51,5 јајца, (кумулативно) по кокошка од 27 недели, со несивост од 94,5%, што претставува максимално постигнување,
- 226,5 јајца (кумулативно) по кокошка од 56 недели, со несивост од 83,0%, прифатен период за одгледување на фармата за кокошки несилки.

Снесените јајца излегуваат на предната страна од секој кафез и преку систем на транспортери, се пренесуваат во централен транспортер, а потоа во сортирницата.

Изгубрување

Изгубрувањето се врши автоматски од објектите до специјално возило, при што до извесен степен се намалува мирисот во објектите, и воздухот е чист.

Од објектите, губрето директно се носи надвор од локацијата на Фармата, и се расфрла на земјоделски обработливи површини, кои се на користење на операторот.

Постапка со умрената живина

Во процентот на одгледување на живината, се јавува одреден процент од 0,3-1,0% живина која угинува, поради технолошка смртност, поради што во објектите се врши секојдневна контрола, а умрената живина се изнесува

надвор во вреќа и се однесува на незин третман во земјената јама за умрена живина, која најнапред се третира со вар, а потоа се прекрива со слој од земја, при што после трулењето, материјалот се однесува заедно со отпадното ѓубриво.

Празнење на објектите, иселување на живината

Празнењето на објектите, односно иселувањето на живината, се врши по принципот сите внатре-сите надвор.

Терминот за иселување на кокошките зависи од процентот на несивост, која што опаѓа со староста на кокошките, а исто така зависи и од спремноста на операторот, за вселување на ново јато јарки, со тоа што прифатливо е иселувањето на кокошките после 56-тата недела, односно периодот на одгледување на кокошките несилки трае од 12 до 14 месеци, со несивост од 83,0 %.

Кокошките се вадат од кафезите и се ставаат во транспортни кафези, со товараат на камион и се носат во кланица за колење.

Припрема на објектите за ново вселување

По иселувањето на јатото, објектите се припремаат за ново вселување при што се изведуваат повеќе активности:

-празнење на заостанатата храна од хранилките и транспортерите, и ако истата е исправна, поново се користи за исхрана, а во спротивно, се фрла заедно со заостанатото ѓубриво.

-механичко, суво чистење на објектите и опремата,

-дезинфекција на објектите и опремата со распрскување,

-дератизација.

Во завршното чистење, опфатени се и површините пред и зад објектите.

Сортирање и пакување на конзумни јајца

Процесот на собирање на јајцата е автоматизиран со директен транспорт до сортирницата каде што се врши нивно сортирање и пакување. Јајцата се пакуваат во картонски подлошки и се однесуваат во магацин за привремено складирање, или веднаш се товараат во возило за нивна дистрибуција.

Процесот на сортирање и пакување на јајцата, се одвива во неколку фази;

-Прием на јајцата во Сортирница,

-Дезинфекција и лампирање на јајцата,

-Сортирање на јајцата по тежина,

-Печатење на јајцата,

-Пакување во поединечни влошки,

-Пакување на влошки во картонски кутии,

-Транспорт на спакуваните јајца до магацин за привремено чување,

-Складирање на јајцата,

-Експедиција, испорака на јајцата.

Јајцата со несоответен квалитет, се одстрануваат од линијата, при што работникот на оваа позиција, може да ја регулира работата на линијата.

Технолошко решение за производство на јајца

Објектот каде што се врши одгледување на 18-сет неделни јарки, е опремен и автоматизиран со комплетни системи за; хранење, напојување со вода, изѓубрување, осветлување, вентилација. Греењето во првите недели се врши со помош на грејачи на електрична енергија.

Во овај објект, јарките се одгледуваат од првиот ден па се до возраст од

18 недели и за време на овај период се вршат сите заштити од болести, со вакцинација. Технологијата за одгледување на еднодневните пилиња до јарки, се одвива во повеќе технолошки фази:

- Вселување на еднодневни пилиња,
- Хранење и поење на живината,
- Заштита на јатото,
- Изгубрување, и постапка со умрената живина,
- Празнење на објектите, иселување на живината,
- Подготовка на објектот за вселување на пилиња.

Инсталирана опрема

Во објектите, инсталираната опрема се состои од; кафези, распоредени во редови и спратови, во чиј состав се вградени и други делови од опрема во функција на одгледување на живината; систем за дотур на храна, систем за дотур на вода, хранилки, поилки, систем за собирање и транспортирање на јајцата, систем за собирање на губривото.

Помошни објекти

Во инсталацијата, постојат и други помошни објекти во функција на одгледувањето на живината, и тоа:

- Постројка за производство на храна за живина
- Магацин за храна,
- Земјана јама за изумрена живина.

Опис на контролата на процесите и лабораториски испитувања

Заради контрола на работата, се вршат испитувања и контроли на сите процеси за работа почнувајќи од: вселувањето на еднодневни пилиња, хранење и поење на живината, заштита на јатото, манипулација со јајцата во објектите, изгубрување, постапување со умрената живина, празнење на објектите и иселување на живината, припрема на објектите за ново вселување, сортирање и пакување на конзумни јајцата, приемот на суровините и помошните материјали, па се до отстапување на производите на заинтересираниот откупувач.

Доверливост

Дозволата го обврзува Операторот да доставува податоци до Надлежниот орган. Надлежниот орган ќе ги стави податоците во општинските регистри, согласно потребите на Законот за животна средина. Доколку Операторот смета дека било кои од обезбедените податоци се деловно доверливи, може да се обрати до Надлежниот орган да ги из земе истите од регистарот, согласно Законот за животна средина. За да и овозможи на Надлежниот орган да определи дали податоците се деловно доверливи, Операторот треба истите јасно да ги дефинира и да наведе јасни и прецизни причини поради кои бара изземање. Операторот може да наведе кои документи или делови од нив ги смета за деловно или индустриски доверливи, согласно Законот за животна средина, чл.55 ст. 2, точка 4. Операторот ќе ја наведе причината поради која Надлежниот орган треба да одобри доверливост. Податоците и причината за доверливост треба да бидат приложени кон барањето за интегрирана еколошка дозвола во посебен плик.

Промени во дозволата

Оваа дозвола може да се менува во согласност со Законот за животна средина.

Доколку дозволата овластува изведување на посебни активности од областа на управувањето со отпад, тогаш е потребно да се приложи уверение за положен стручен испит за управител со отпад за лицето задолжено за таа активност.

Преглед на барани и доставени документи

Предмет	Датум	Коментар
Барање бр.11-92	Примено	
Барање за добивање дозвола за усогласување со оперативен план бр. Уп1 бр.11-92	08.05.2020	Доставеното барање имаше недостатоци
Достава на документација	08.05.2020	Доставеното барање немаше недостатоци
Објава на барањето на веб страна на општината и во печатен медиум	27.05.2020	Објавено на веб. страната на општината www.Gevgelija.gov.mk . Барањето е објавено во дневниот весник Нова Македонија
Записник за извршен инспекциски надзор од страна на Овластениот инспектор за животна средина во општина Гевгелија Ип1бр. 16-50	24.07.2020	Усвоен и потпишан од Овластениот инспектор за животна средина и Овластениот претставник на компанијата
Нацрт дозвола за усогласување со оперативен план	02.09.2020	Објавено на веб. страната на општината www.Gevgelija.gov.mk .
Записник од состанокот помеѓу општина Гевгелија и ДПТУ „Стокол,, ДООЕЛ Експорт импорт Гевгелија	03.09.2020	Усвоен и потпишан од одговорните лица. Објавено на веб. страната на општината www.Gevgelija.gov.mk .
Решение за издавање на дозвола за усогласување со оперативен план		Одлучено позитивно
Издавање на Б-нтегрирана Дозвола за усогласување со оперативен план		Одлучено позитивно

Дозвола

Закон за животна средина

Дозвола

Број на дозвола

11-92 од XX.XX.2020

Надлежниот орган за животна средина во рамките на својата надлежност во согласност со член 95 од Законот за животна средина (Сл. весник Бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18) го овластува

**Операторот : Друштво за производство, трговија и транспорт
„СТОКОЛ,, ДООЛ експорт-импорт Гевгелија-Фарма за интензивно
живинарство-фарма за кокошки**

со регистрирано седиште на

**Адреса: Титогодска бб. Гевгелија
Број и град 1480 Гевгелија**

Држава : Република Северна Македонија

Број на регистрација на компанијата 0805-50/151520180004346

**Цело име на инсталацијата : Друштво за производство, трговија и транспорт
„СТОКОЛ,, ДООЛ експорт-импорт Гевгелија-Фарма за интензивно
живинарство-фарма за кокошки**

Адреса : Моин Гевгелија

во рамките на дозволата и условите во неа.

Потпис

**Градоначалник
м-р Сашо Поцков**

Овластен да потпише во име на Надлежниот орган за животна средина

Датум: **XX.09.2020**

Услови

1 Инсталација за која се издава дозволата

- 1.1.1 Операторот е овластен да изведува активности и/или поврзани активности наведени во Табела

Табела 1.1.1		
Активност од Прилог 2; точка 6 останати активности	Опис на наведената активност	Граници на наведената активност
Подточка 6.6. (а)- Инсталации за интензивно живинарство со капацитет од 5.000 до 40.000 места за живина Проектиран капацитет -10.000 кокошки несилки	Одгледување на кокошки за производство на јајца, и кокошки за колење	Точка
		Исток 22 26'49.98"
		Север 41 08'21.68"

Табела 1.1.2	
Документ	Место во документацијата
Катастарските парцели бр. 183/1, 183/2 и 502/2 во Катастарската општина Моин,	Барање Уп.1бр. 11-74 ПРИЛОГ II

- 1.1.1 Инсталацијата за која се издава дозволата нема да отпочне со работа, се додека следните мерки не бидат завршени и додека Надлежниот орган не биде писмено известен за тоа:

Инсталацијата е постоечка

2 Работа на инсталацијата

2.1 Техники на управување и контрола

- 2.1.1 Во инсталацијата за која се издава дозволата ќе работи персонал кој е соодветно обучен.
- 2.1.2 Операторот ќе назначи лице одговорно за прашањата од животната средина кое ќе биде соодветно обучено и ќе врши обука на останатиот персонал.

Управување и контрола

1. Општи поставки за управување и контрола

Заради зачувување, и рационално и одржливо користење на природните богатства, Друштвото за производство, трговија и транспорт СТОКОЛ, во целост ја прифаќа политиката во животната средина, со цел усогласување на економските интереси и обезбедување на висок степен на заштита на животната средина и здравјето на луѓето.

Согласно ваквата поставеност, операторот се стреми да применува системи и процедури за управување, кои ќе спречат дејствија што претставуваат опасност за човековото здравје и животната средина, а со што се минимизира ризикот, се заштитуваат вработените и локалното население.

Имајќи ја предвид законската регулатива од сверата на животната средина, а заради спроведување на политиката и контролата во таа област, операторот подготви цел систем на обврски, почнувајќи од програмите и организационите шеми на работа, па се до воведување на нови технологии и оперативни процедури.

2. Систематизација на работни места

Потребната работна сила, за реализација на годишниот капацитет во Инсталацијата се уредуваат во согласност со Систематизацијата на работите и работните места, со тоа што Операторот предвидува во Инсталацијата да работат вкупно 4 работници.

3. Организациона шема на управување и

Органограм за структурата на управување

Во Друштвото за производство, трговија и транспорт, СТОКОЛ, работните места и работните задачи, се утврдуваат согласно технолошките процеси на работа, плановите и програмите за работа и развојот на Друштвото, при што се извршуваат работни задачи, предвидени со Правилникот за систематизација на работните места, задачи кои произлегуваат од други акти, задачи што произлегуваат од наредби, задолженија, упатства, налози и слично, како и задачи што произлегуваат од Законот.

Сопственикот на Друштвото е Координатор во врска со животната средина, истовремено е и координатор за прашањата од животната

средина, кој што обезбедува соодветни информации и податоци за изготвување на потребната документација во врска со животната средина, се грижи за имплементирање на поставките од таа свера, обезбедува пристап на органите за контрола и редовен мониторинг, ја чува целокупната документација од областа на животната средина.

Како раководител на Фармата, раководи со целокупните активности, одговорен е за сите состојби и активности во Фармата: спроведување на Бизнис планот, исполнување на обврските кои произлегуваат од работењето кон државата и деловните патрнери, обезбедување на материјални ресурси, се грижи за човечките ресурси, за односите со локалната заедница и ја застапува фирмата, истовремено е и Одговорно лице за прашањата во врска со животната средина.

Како Раководителот на Инсталацијата е одговорен за управувањето со процесот на производство како и квалитетот на производството: планирање на производството, квалитетот на производите, контрола и третман на емисиите, безбедност на персоналот и транспортот, истражување и развој (нови технологии, нови машини и слично), одржување на инсталацијата и транспортните средства, системи за контрола намалување и третман на емисиите.

Персоналот во Друштвото има делегирана одговорност во производството, одржувањето и развојот: обучен е за работа со опремата, дадени им се инструкции за постапување при забележани неправилности, правилно спроведување на мерките за намалување на емисиите, спречување или намалување на последиците од непредвидени ситуации.

Одговорното лице за прашањата од животната средина, обезбедува соодветни информации и податоци за изготвување на потребната документација во врска со животната средина, се грижи за имплементирање на поставките од таа свера, обезбедува пристап на органите за контрола и редовен мониторинг, се грижи за спроведување на мерките за намалување на емисиите, ја чува целокупната документација од областа на животната средина.

Како одговорно лице за прашањата од животната средина, во Друштвото за производство, трговија и транспорт "Стокот" ДООЕЛ, е определено лицето:

АНГЕЛИНА СТОЈКОВА
Сопственик на Друштвото,
Управител на Друштвото
Адреса, Моин, Гевгелија
ЕМБГ 2211968487009
Тел. 078/724 680

4. Информации за преземање мерки за перформансите на животната средина

Заради преземање мерки за перформансите на животната средина, "Стокол", ќе врши интересен мониторинг на изворите на емисија кои се како резултат на вршењето на активностите, како и мониторинг на имисиите, односно, редовно ќе ги следи емисиите во непосредна близина на изворите на емисија и податоците, ќе ги доставува до надлежниот орган.

Надлежниот орган, редовно ќе биде известуван за резултатите од мониторингот, спроведуван согласно задолжителните услови, по добивањето на Интегрирана еколошка дозвола.

Надлежниот орган, ќе биде веднаш известен за секој дефект, несреќа или хаварија, што имале или би можеле да имаат значително влијание врз здравјето на луѓето, животната средина или на имотот.

Надлежниот орган, ќе биде известуван, за секоја промена во работата на инсталацијата, која може да има влијание врз здравјето на луѓето, животната средина или на имотот.

Надлежниот орган, ќе биде запознат за преземањето на сите мерки, неопходни за спречување на хаварији и за ограничувањето на нивните последици врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето.

Во врска со системите во кои би биле присутни опасни супстанции, ќе се доставуваат известувања до надлежниот орган, заедно со целосна идентификација на опасните супстанции, видот на супстанциите, како и нивното количество и физичката состојба.

Ќе биде подготвен Внатрешен план за вонредни состојби, со мерки што треба да се преземаат внатре, во системот, во случај на хаварија и истите ќе бидат доставени до надлежниот орган.

Ќе биде изготвен Извештај за мерките за безбедност, кој што периодично ќе се анализира и обновува, особено кога тоа ќе произлегува од сознанието за нови факти, или кога треба да се земат предвид нови научни и технички знаења, во врска со подобрувањето на безбедноста.

Извештајот за мерките за безбедност, ќе биде достапен за јавноста со содржините и информациите со кои не се повредува индустриската и комерцијалната доверливост.

Во случај на сторена еколошка штета, ќе се определат и предложат мерки за ремедијација, соодветни и ефикасни за отстранување на целокупната штета предизвикана врз животната средина.

5. Обука и квалификации на вклучениот персонал

Во "Стокол", сериозно се обрнува внимание на обуката и квалификациите на вклучени и во сите фази на работа на ниво на Друштвото.

Тргувајќи од начелото за висок степен на заштита, сите вработени во Друштвото, се должни при преземањето на активностите или при вршењето на дејноста, да обезбедат висок степен на заштита на животната

средина и на животот и здравјето на луѓето.

При тоа, заради задоволување на потребите за здрава животна средина, како и социјалните и економските потреби на сегашните генерации да ги задоволат сопствените потреби, вработените при преземањето на секоја активност или вршењето на дејноста, задолжително ќе водат сметка за начелото за одржлив развој.

Во таа смисла, а во функција на остварување на целите на Законот, Операторот ќе се залага за постојано развивање на свеста кај вработените за потребата од заштита на животната средина од работата на Објектот, обука на вработените за влијанието на дејноста врз животната средина и мерките со кои вработените, можат директно да влијаат за намалување на негативните влијанија врз животната средина и природата.

При тоа:

-Секој работник има право да го усовршува своето знаење, способност и работна вештина, а заради поуспешно обавување на доверените работи и работни задачи.

-Преку непосредна работа на Инсталацијата, се врши и едукација на вработените за идентификување на изворите на загадување во процесите на производство.

-Преку непосредното извршување на работните задачи на работниците во Друштвото, се обезбедува база и методи за контролиран развој на работниот процес и се обезбедува повратен ефект за доверба на Друштвото, со што се нагласува повеќекратниот ефект во работата на инсталацијата, како нов концепт за имплементирање.

-Се почитуваат предностите во превентивната заштита и се охрабруваат вработените во активностите за избегнување на загадувањата, во стартот, со оптимализација на користењето на природните извори, особено водата и енергијата.

-Со обука и квалификација на вклучениот персонал, се демонстрира имплементација на искуства за превенцијата од загадување и заштеда на суровините преку мерки за редукација на репроматеријалите кои ја загадуваат животната средина, а генерираат економски заштеди, преку постепено променување на технологијата на работа.

-Се пратат најновите сознанија постигнати на полето на технолошкиот развој, квалитетот и се врши нивна апликација во процесите за работа.

-Се пратат сите прописи и се врши нивна ефикасна и доследна примена во Друштвото.

-Лицата вработени во Друштвото, учествуваат во подготовката на Внатрешниот план за вонредни состојби, со што ќе се овозможи негово беспрекорно спроведување.

-Во рамките на активностите кои што треба да ги извршуваат определени вработени, извршувана е обука на вработените во областите: Противпожарна заштита (ПП), Безбедност и здравје при работа, Хигиена и здравствена состојба на вработените и други области специфични за дејноста.

2.2 Суровини (вклучувајќи и вода)

- 2.2.1 Операторот, согласно условите од дозволата, ќе користи суровини (вклучувајќи и водата) онака како што е опишано во документите наведени во Табела 2.2.1, или на друг начин договорен со Надлежниот орган во писмена форма.

Табела 2.2.1 : Суровини, помошни материјали и енергии употребени или произведени во инсталацијата (вклучувајќи и вода)	
Документ	Дата кога е примено
Барање Уп1 бр. 11-74 ПОГЛАВЈЕ IV	14.03.2018

Суровини и помошни материјали и енергии, употребени или произведени во инсталацијата

Во Инсталацијата за интензивно живинарство, во техничко технолошкиот процес при обавувањето на дејноста, се употребува; суровини, помошни материјали, помошни средства, енергии и горива, а од работата на Инсталацијата се добиваат соодветни производи за ваков вид на Објекти.

1.Суровини

Како основни суровини, кои се употребуваат и користат за извршување на планираните активности на Инсталацијата и нејзините делови, воглавно претставуваат:

- Еднодневни пилиња
- Храна за исхрана на живината
- Вода за напојување на живината

Со еднидневни пилиња, фармата се снабдува од соодветен Репро-центар.

Во склопот на фармата, изграден е магацин на храна за живина, за потребите на фармата.

Материјалите за производство на храната за живина се снабдуваат од познати производители со контролирано производство, и не содржат опасни супстанции.

Храната за живина произведена е според однапред определена рецептура во зависност од возраста на живината, и воглавно ги содржи следните материјали: соја, пченка, сточна креда, соино масло, премикс, и пченица.

Во однос на начинот на исхрана, на фармата се применува автоматско хранење.

Напојувањето на живината се врши автоматизирано, со вода од водоводниот системот, а контрола на квалитетот на водата врши овластена и акредитирана институција.

2.Помошни материјали

Како помошни материјали, во Инсталацијата се добавуваат и користат:

-Средства за здравствена заштита на јатото,

-Средства за ДДД заштита (дезинфекција, дезинсекција и дератизација),

Средствата за здравствена заштита на јатото се користат со распрскување во воздухот, со внесување преку водата или со автоматски увод со ињектирање.

Средствата за ДДД заштита (дезинфекција, дезинсекција и дератизација) и одржување на хигиената се користат според прифатени искуствени постапки, во периодот на припрема на објектите, веднаш по иселувањето на живината, што се врши во согласност со технологијата за одгледување на кокошките.

3.Помшни средства

Како помошно средство кое се користи во Инсталацијата се;

-Амбалажа за пакување на јајца

-Вода за технички потреби и хигиенизација,

-Вода за пиење на персоналот

4.Енергии

Како енергенти, кои се користат во Инсталацијата се:

-Електрична енергија

-Топлинска енергија

Електричната енергија се добавува преку трафостаница и електродистрибутивната мрежа низ локацијата, а се користи за функционирање на опремата, осветление на објектите и локацијата.

Топлинска енергија за затоплување на објектите поврзани со одгледување на живината, се употребува во мали колочини при одгледување на малите пилиња и јарките.

За затоплување на работните простории каде што престојуваат вработените, се користат печки на дрва и електрична енергија.

5.Горива

-Огревно дрво

6.Готови производи

Како готови производи од Фармата за интензивно живинарство се:

-Конзумни јајца,

-Кокошки за кланица

39

Електрична енергија што се користи при вршење на дејноста

Комплексот со електрична енергија се снабдува од нисконапонска електродистрибутивна мрежа и трафостаница што се наоѓа во близината на самиот комплекс, а напојувањето се врши кабловски.

Електричната енергија се користи за работа на машините, уредите, апаратите за технолошките процеси, како и за осветление на просториите и локацијата. Годишната потрошувачка на електрична енергија се предвидува да изнесува околу 50.000 квч.

Количество на вода што се користи при вршење на дејноста

Снабдувањето на објектот со потребните количини од вода, се врши преку приклучок на водоводна мрежа од населеното мести, и

сопствена инсталација низ локацијата и внатрешноста на објектите. Водата се користи за: процесите на производство на јајца и кокошки за кланица, за санитарни потреби на вработените; како и за одржување на хигиената на опремата, и на објектите внатре и на локацијата.

Во процесите за работа во Фармата, ќе се употребува следните количини на вода, заедно со нивното оптеретување:

Вода за санитарни потреби на вработените е потребно по 30 литри на ден за еден вработен, односно; 4 вработени x 30 литри = 120 литри/ден, или 0,120 м³/ден, односно годишно за 360 работни денови, околу 40 м³/год.

Органското оптоварување за едно лице од персоналот изнесува околу 0,018 кг/ БПК₅/дневно, односно 4 x 0,018=0,072 x 360=26 кг/год.

Вода за напојување на живината се употребува по 0,23-0,33 литри/ден/кокошка, односно за 10.000 броја, односно околу 2,8, м³/ден или 1.008 м³/год.

Вода за миење на опремата, ќе се употребува по околу 200 литри на ден, односно вкупно годишно 72 м³/год..

Вода за миење на работните простории за технолошките процеси, ќе се употребува по околу 100 литри на ден, односно вкупно годишно 36 м³/год. -За одржување на хигиената во плацот, ориентационо се употребува по околу 2,0 м³/месечно, вода, односно за 12 месеци, во годината, потребни се околу 24 м³ вода годишно.

Рекапитулација на потребните количини на вода и незино оптеретување:

	Потребна вода	Количина м ³	Органско оптоварување кг ³ БПК/5 Годишно	
1.	За санитарни потреби за вработените	40	26	
2.	За напојување на живината	1008	/	
3.	За миење на опремата	72	/	
4.	За миење на работните простории	36	/	
5.	За одржување хигиена на локацијата	24	/	
	ВКУПНО	1180	26	

2.2.2

Операторот ќе обезбеди безбедно чување на суровините и ќе се грижи за интегритетот на складиштата.

2.3 Ракување и складирање на отпадот

- 2.3.1 Операторот, согласно условите од дозволата, ќе ракува и ќе го складира отпадот онака како што е опишано во документите наведени во Табела 2.3.1, или на друг начин договорен со Надлежниот орган на писмено.

Табела 2.3.1 : Ракување и складирање на отпадот		
Опис	Документ	Дата кога е примено
Комунален отпад и отпад од животинско потекло	Барање Уп1 бр. 11-74 ПОГЛАВЈЕ V	14.03.2018

Цврст и течен отпад

При постапката во процесите за работа во Фармата за интензивно живинарство како отпад кој што ќе се создава претставува: отпадот од физиолошките потреби на живината, комунален и комерцијален отпад што го создаваат вработените, како и течен отпад во вид на отпадни води.

Цврст отпад

Комуналниот и комерцијалниот отпад што го создаваат вработените (4 вработени), за 8 часовна работа на локацијата, изнесува по 0,23 кг/ден, или вкупно околу 1,0 кг/ден, што на годишно ниво за 360 работни денови, тоа е количина од околу 360 кг, односно 0,360 тони/год.

Овај отпад е во вид на; отпадоци од храна(14%), хартија и амбалажа(35%), метал(3%), стакло (4%), пластика (9%), гума (3%), и други предмети.

Од процесите на работата, како отпад ќе се појавуваат отпадоци и остатоци од опаковки и тоа; Од набавката на стандардизирани други помошни материјали, (хартија, картон, пластика), за потребите на технолошките процеси на работа, како отпад се продуцира; отпадна хартија и картон, во количина од околу 0,050 тони/годишно, пластика во количина од околу 0,080 тони/годишно, од одржување на машините, уредите, опремата, како отпад се продуцира метален отпад, во количина од околу 0,020 тони/годишно.

Од процесите на работа на Фармата се создава отпад од физиолошките потреби на живината-ѓубриво, во количина од 234 тони/годишно, кое постојано

и секојдневно се автоматски се транспортира во специјално возило и се однесува надвор од локацијата на Фармата.

Од процесите на работа на Фармата, се појавува отпад од угината живина околу 150 парчина/годишно односно 150 кг/год. кој после трулење во специјална јама, се однесува надвор од локацијата на Фармата заедно со ѓубривото.

Од процесите на вршење на дејноста, нема појава на течен отпад, технолошка отпадна вода која содржи загадувачки супстанции, освен вода од испирање на опремата и работните простории.

Течен отпад

Од технолошкиот процес на работа, како отпадни води, кои се појавуваат, се сметаат; водите од атмосферските падавани, водите од одржување на хигиената на локацијата, санитарната отпадна вода и отпадните води од одржување на просториите и локацијата.

Атмосферските отпадни води, како и водите од кровните површини, слободно ќе истекуваат преку отворени канали и канализациони цевки, надвор од комплексот и ќе се насочуваат во реципиентот. Отпадната вода од атмосферските води, според вкупната површина на слободните површини и објектите од 7000 м² и средната годишна количина на врнежи од 682 л/м² во локацијата ќе наврнуваат околу 4775 л/м², од која како отпадна вода остануваат 42% , односно околу 2000 л/м²

Во Фармата, има редовно вработени 4 лица во фазата на работа, а санитарната вода од нивните потреби ќе оди во постројка за таложење. Од отпадните води за санитарни потреби, каде се употребуваат околу 40 м³.

Органското оптеретување БПК 5, по еден вработен, изнесува 0,018 кг/ден, односно за 4 вработени, и за 360 дена органското оптеретување изнесува 84 кг/год.

Од процесите за одржување на опремата, каде што се одвиваат технолошки процеси, каде што се употребуваат околу 72 м³ вода годишно како испарување и загуба се јавуваат количини од 20% односно 15 м³ , па останува отпадна вода во количина од 29 м³.

Од процесите за одржување на просториите, каде што се одвиваат технолошките процеси каде што се употребуваат околу 36 м³ вода годишно, како испарувања и загуби, се јавуваат количини од 20%, односно 7 м³ , па останува отпадна вода во количина од 29 м³ годишно.

Од процесите на миење и одржување на слободниот простор, каде ќе се ипотребуваат 24 м³ годишно, како испарување и загуби, се јавуваат количини од околу 20% односно 5 м³ годишно па останува отпадна вода во количини од околу 19 м³ годишно.

Класификација на отпадните материјали

Според Листата на видовите на отпад, пропишани се видовите на отпад, кој се класифицира и систематизира во групи и подгрупи, според изворот на создавањето на отпадот, и според видот и карактеристиките на отпадот, а во колку за определен отпад, не постои соодветна шифра, тогаш истиот се поместува во групата-останати видови отпад.

Отпадните материји, кои што се продуцираат од процесите на работата во Погонот, можат да се класифицираат во следните групи, подгрупи и видови.

Ред. број	ОТПАД		
1.	Група	Комунален отпад, и сличен комерцијален отпад од индустриска и административна дејност	20
1.	Подгрупа	Друг комунален отпад	20 03
1.1.	Вид на отпад	Измешан комунален отпад	20 03 1
2.	Подгрупа	Одвоено собрани фракции	20 01
2.1.	Вид на отпад	Хартија и картон	20.01.01
2.2.	Вид на отпад	Пластика	20 0139
2.3.	Вид на отпад	Метали	20 0140
II	Група	Отпад од земјоделство, холтикултура, аквакултура, шумарство, лов и риболов, подготовка и преработка на храна	02
1.	Подгрупа	Отпад од земјоделство, холтикултура, аквакултура, шумарство, лов и риболов	02 01
1.1.	Вид на отпад	Живински измет, ѓубриво	02 01 06
III	Не е во група	Отпадни води	
1.		Санитарни отпадни води	Некласифицирано
2.		Отпадни води од миеење опрема	Некласифицирано
		Отпадни води од миеење простории	Некласифицирано
		Отпадни води од миеење на локацијата	Некласифицирано
3.		Атмосверски отпадни води	Некласифицирано

На сите видови на отпад, според оваа класификација, неможат да му се припишат карактеристики на опасен отпад, освен на отпадните масла и филтрите за масло.

Според категоријата на опасност, материјалите кои се собираат, складираат, третираат и преработуваат, не спаѓаат во ниедна класа на опасни материји.

Инсталацијата не спаѓа во ниедна шифра на активности, според Анекс 1 од ИСКЗ

Уредбата, не може да се помести во "R" и "S" фразите, ниту во Анекс 4, за определување на CAS број.

Табела: Цврст и течен отпад

Реден број	Вид на отпад	Број од Листата на видови на отпад (Сл. Весник Бр.100/2005)	Количина на отпад на годишно ниво изразени во тони или литри	Начин на постапување со отпадот (Преработка, складирање, предавање, отстранување и слично)	Име на правното лице кое постапува со отпадот и локација каде се отстранува (депонија)
1.	Комунален отпад-измешан	20 03 01	0,360 т/год.	Привремено се одлага	Оператор Депонија
2.	Комунален отпад-пластика	20 01 39	0,050 т/год.	Привремено се одлага	Оператор Депонија
3.	Комунален отпад-хартија и картон	20 01 01	0,080 т/год.	Привремено се одлага	Оператор Депонија
4.	Комунален отпад-метали	20 01 40	0,020 т/год.	Привремено се одлага	Оператор Депонија
5.	Живински измет-ѓубриво	02 01 06	234 т/год.	Се изнесува надвор од локацијата	Оператор ѓубрење
6.	Угината живина	02 01 06	0,150т/год.	Јама за распаѓање, се изнесува надвор	Оператор ѓубрење
7.	Отпадна вода од санитарни потреби	Некласифицирано	32 м ³ /год.	Во постројка за таложење	Реципиент
8.	Отпадна вода од испирање на опрема	Некласифицирано	57 м ³ /год.	Во постројка за таложење	Реципиент
9.	Отпадна вода од испирање на простории	Некласифицирано	29 м ³ /год.	Во постројка за таложење	Реципиент
10.	Отпадна вода од одржување на локацијата	Некласифицирано	19 м ³ /год.	Во отворени канали па во реципиент	Не се постапува
11.	Атмосверска отпадна вода	Некласифицирано	2000 м ³ /год.	Во отворени канали па во реципиент	Не се постапува

Табела 2.3.2 : Отпад складиран на самата локација			
Опис на отпадот	Место на складирање на самата локација	Начин на складирање	Услови на складирање
НЕМА			

2.4 Преработка и одлагање на отпад

- 2.4.1 Операторот, согласно условите во дозволата, ќе го преработува и одлага отпадот како што е опишано во документите наведени во Табела 2.4.1, или на друг начин договорен писмено со Надлежниот орган.

Табела 2.4.1 : Искористување и отстранување на отпадот		
Опис	Документ	Дата кога е примено
НЕМА складиран отпад на локација		

- 2.4.2 Во границите на инсталацијата смее да се одлага исклучиво инертен отпад.

2.5 Спречување и контрола на несакани дејствија

- 2.5.1 Операторот, согласно условите во дозволата, ќе ги спречи и ограничи последиците од несаканите дејствија, онака како што е опишано во документите наведени во Табела 2.5.1, или на друг начин писмено договорен со Надлежниот орган .

Табела 2.5.1 : Спречување и контрола на несакани дејствија		
Опис	Документ	Дата кога е примено
Спречување хаварији и реагирање во итни случаи	Барање Уп.16р. 11-74 ПОГЛАВЈЕ XIII	14.03.2018

Спречување на хаварији и реагирање во итни случаи

1. Општо за хавариите

Тргувајќи од поставките на Законот за животната средина, секое правно или физичко лице, кое е сопственик или врши дејност во производствен, транспортен или во систем за складирање, во кој се присутни опасни супстанции, во количества поголеми или еднакви на пропишаните гранични вредности (прагови), определени со пропис, е должно да ги преземе сите мерки, неопходни за спречување на хаварији, и за ограничување на нивните последици врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето, а за преземените мерки, да го извести надлежниот орган на државната управа.

Имајќи предвид дека, Хаваријата претставува појава на голема емисија, пожар или експлозија, "Стокол", ги анализираше можните неконтролирани настани во текот на работењето, кои со учество на една или повеќе супстанции, би можеле да го доведат до сериозна опасност, животот или здравјето на човекот и животната средина, веднаш или подоцна, во или надвор од системот.

Со оглед на природата на работата на инсталацијата, "Стокол", како оператор, утврди дека не се присутни опасни супстанции воопшто, ниту во количини поголеми или еднакви на пропишаните гранични вредности.

Аналогно на тоа, не постои непосредна закана од еколошка штета, или штета која може да настане како последица на вршење на активностите, врз:

Заштитените видови и природните живеалишта, што би имало значително неповолни влијанија врз постигнувањето и одржувањето на поволниот статус за зачувување на овие живеалишта или видови.

Водите, што би имало значително влијание врз еколошкиот, хемискиот и/или квантитативниот статус и/или еколошкиот потенцијал на водите.

Почвата, што би значело, нејзина контаминација, која предизвикува значителен ризик по здравјето на човекот, како резултат на директна или индиректна примена на супстанции, препарати, организми или микроорганизми, во, на или под почвата.

И покрај тоа, генерално, ценејќи ги законските обврски за опасните супстанции и нивните гранични вредности (прагови), и критериумите или својствата според кои супстанцијата се класифицира како опасна, "Стокол", ќе презема, постоечки или предложени мерки и процедури за итни случаи.

Со оглед на тоа што, во системот, опасните супстанции не се присутни во пропишаните количества, "Стокол", како оператор, изготви:

-Внатрешен план за вонредни состојби, со План на дејности кои би можеле да предизвикаат еколошка хаварија и очекувани можни хаварији,

-Мерки за безбедност и процедури за превентивно дејствување за спречување на инциденти,

- Прорама за постапување во итни случаи, со одредби за реагирање при појава на случајни емисии и итни случаи вон нормалните работни часови,
- Изјава за процедурите и плановите за постапување со управувањето при случајни емисии,
- Ниво на осигурување на јавната одговорност.

2.Внатрешен план за вонредни состојби

Од процесите на работа во инсталацијата, како очекувани можни хаварии, можат да се појават во следните случаи од:

- Излевање на фекалните отпадни води,
- Поплавување на локацијата од обилни атмосферски падавини
- Довоз на суровини со радиоактивна контаминација,
- Загадување на почвата од неадекватно отклонување на комуналниот и комерцијалниот отпад,
- Неадекватно постапување со опасен отпад,
- Настанување на пожар на објектите и опремата што имаат својства на запаливост,
- Зголемено ниво на бучава, вибрации, нејонизирачко зрачење и штетни гасови и прашина, поради неадекватна употреба и работа на уредите, машините и опремата

2.1.Излевање на фекални отпадни води

Излевањето на фекалните отпадни води може да настани како резултат на нередовно и ненавремено чистење на каналската мрежа и постројката за таложење, или незино неадекватно функционирање.

Со оглед на местоположбата на каналската мрежа и постројката за таложење во однос на другите работни површини на локацијата, излеаните фекални отпадни води можат да се разлеат по локацијата, во работната средина, и при тоа да ја загадат почвата, подземните и површинските води и амбиенталниот воздух.

Загадувањето на животната средина исто така може да се одрази во смисла на ширење на непријатни мириси во воздухот, како и загадување на почвата, подземните и површинските води.

2.2.Поплавување на локацијата по обилни атмосферски падавини

При евентуални обилни атмосферски падавини, и покрај веќе воспоставен систем на одведување на атмосферските отпадни води, може да дојде до поплавување на локацијата, кое би се реперкуирало на; зголемување на нивото на отпадните води во каналската мрежа, испирање на локацијата, што ќе резултира со зголемено загадување на отпадните атмосферски води, и со тоа, загадување на почвата, подземните и површинските води.

2.3.Довоз и одвоз на суровини и производи со радиоактивна контаминација

Во постапката за прием на помошни суровини во локацијата, и покрај тоа што се врши увид во суровините и придружната документација, постои можност, истите да не бидат со бараната и вообичаена содржина, и да бидат со радиоактивна контаминација, што ќе доведе до ослободување на штетни честички кои предизвикуваат зголемено ниво на радијација и јонизирачко зрачење.

Во постапката за отстапување на готовите производи, постои опасност ваквите производи со радиоактивна контаминација, да бидат отстапени на корисник, со што и понатаму е можна хаварија од ослободување на честички и зголемено ниво на радијација и јонизирачко зрачење.

2.4. Загадување на почвата од неадекватно отклонување на комуналниот, комерцијалниот и друг вид на отпад

Со оглед на тоа што, комуналниот, комерцијалниот и друг вид на отпад, кои се создаваат од работата на инсталацијата, е сличен на отпадот од домаќинствата, поради неговото неадекватно собирање и ненавремено однесување од локацијата, може да дојде до загадување на почвата.

2.6. Настанување на пожар на објекти и опрема кои што имаат својства на запаливост

Поради запаливите својства на некои видови отпад; хартија, картон, амбалажа, пластика, најлон и слично, како хаварија може да се претпостави опасноста од пожар.

При тоа можат да бидат опожарени и останатите видови отпад, објектите и другите простори на локацијата, што може да доведе до загадување на животната средина, особено на амбиенталниот воздух.

2.7. Зголемено ниво на бучава, вибрации, нејонизирачко зрачење и штетни гасови, поради неадекватна употреба и работа на машините и опремата

Во текот на работата со возилата, машините и опремата, поради неадекватна употреба или начин на работа, може да дојде до зголемено ниво на бучава и вибрации, како и до зголемено ниво на испуштање на штетни гасови, што сето заедно ќе се одрази на работната и животната средина.

3. План на дејности за вонредни состојби

Со Внатрешниот план за вонредни состојби, "Стокол", промовира План на дејности кои би можеле да предизвикаат еколошка хаварија, како и Очекувани можни хаварији, односно мерки кои што треба да се преземат, внатре во системот во случај на хаварија.

-За настанатата хаварија, веднаш ќе биде известен надлежниот орган, при што ќе му бидат достапни податоците за:

=Околностите во кои се случила хаваријата,

=Присутните опасни супстанции за време, на и после хаваријата

=Податоци потребни за проценување на последиците по здравјето на луѓето и по животната средина, до кои дошло како резултат на хаваријата,

=Преземените вонредни мерки.

-За мерките, предвидени за ублажување на среднорочните и долгорочните последици од хаваријата и за спречување на можностите за повторување на хаваријата, ќе биде известен надлежниот орган, градоначалникот на општината и другите органи и тела, предвидени со Закон.

-Со Внатрешниот план за вонредни состојби се овозможува:

=Локализирање и контролирање на хавариите, со цел да се минимизираат последиците и да се ограничат штетите по животот и здравјето на луѓето, животната средина и имотот,

=Спроведување на мерките потребни за заштита на луѓето и животната средина, од последиците на хавариите,

=Пренесување на потребните информации на јавноста и на службите и органите, засегнати со оваа проблематика,

=Обновување и рекултивација на животната средина, откако ќе се случи хаваријата.

-Внатрешниот план за вонредни состојби, ќе биде применет без одложување во случај на хаварија или неконтролиран настан, за кој, поради неговата природа, со право може да се очекува да дојде до хаварија.

-Со мерките за превентивно дејствување се определуваат:

=Детали за складирање сировини, производи и отпади,

- =Детали за истекување, мерки и структури за итно намалување на последиците,
- =Детали за херметизирање, површински третман, системи за колектирање,
- =Најниски нивоа на отпадни водни дренажи, цевководи, јами,
- =Области за прифаќање на секој истек,
- =Можна контаминација на почвата, подземните води или површинските води во случај на гасење пожари со вода на локацијата,
- =Транспорт на материјалите внатре во локацијата, цврсти, течни или талози

4. Мерки за безбедност и процедури за превентивно дејствување за спречување на инциденти

Од постојната документација од сверата на животната средина, како и од увидот на лице место, констатирано е дека во досегашниот период од работата на инсталацијата, не се случиле никакви инцидентни состојби и хаварији, а според оценката на влијанијата врз животната средина, таквите можности се и минимални.

Заради сузбивање и спречување и на најмалите можни очекувани хаварији, операторот ќе ги преземе следните мерки за безбедност, а заради спречување на настанување на еколошката штета:

4.1. При излевање на фекални отпадни води

Како мерка за спречување на хаварија од излевање на фекални отпадни води, операторот ќе ја редуцира или потполно ќе го запре изворот на создавање на фекални отпадни води и ќе побара итна интервенција од овластен оператор за чистење на фекални отпадни води, за празнење и санација на канализационата мрежа и постројката за таложење.

При евентуално излевање фекални отпадни води на површините од локацијата, овластениот оператор, со соодветна опрема, ќе ги собере истите, после кое, делот од загадената поа ќе се сметне, ќе се изврши дезинфекција со соодветно средства, и ќе се насипи со нов слој од земја,

Примерок од загадената почва, по отклонувањето на горниот слој, ќе се однесе во лабораторија, заради испитување и преземање на понатамошни мерки.

Излеаните фекални отпадни води на бетонските и асфалтните површини, ќе се соберат и отклонат од овластениот оператор, после кое ќе настане испирање на површините со соодветни средства, која вода исто така ќе се собере и отклони.

4.2. При поплавување на локацијата по обилни атмосферски падавани

Како мерка за спречување на опасностите, од поплавување на локацијата по обилни атмосферски падавани, првенствено се предвидува изолирање на можните слевања на атмосферските отпадни води во фекалната канализација. Заради позабрзано истекување на атмосферските отпадни води од локацијата, се предвидува прочистување на сите испусти од каналската мрежа.

Заради намалување на загадувањето на атмосферските отпадни води кои ќе се ојават како резултат на испирањето на локацијата, отпадоците и остатоците, операторот хитно ќе побара овластениот оператор за чистење на отпадни води, истите да ги отклони.

Покрај тоа, операторот, отпадот, максимално ќе го складира во покриени или затворени простори.

4.3. При довоз и одвоз на сировини и производи со радиоактивна контаминација

При постапката за прием на сировини, одговорното лице, при вршењето на увид во истите и придружната документација, во колку ќе утврди дека сировините и производите не се со сорджина која е вообичаена и барана, ги проверува, зема примерок од нив и се носи на анализа и испитувања на радијацијата и јонизирачкото зрачење, во овластена институција.

За оваа постапка ќе се води евиденција, и ќе се извести надлежниот државен орган.

При постапката за отстапување на производи, на секоја пратка, крајниот корисник врши контрола за проверка на радиоактивноста.

Покрај тоа, во рамките на редовниот мониторинг за систематизирано мерење, следење и контрола на состојбите, квалитетот и промените на медиумите и областите на животната средина, операторот ќе врши мерења и ќе дава податоци и за можната радиоактивна контаминација.

4.4. При загадување на почвата од неадекватно отклонување на комуналниот, комерцијалниот, и друг вид на отпад

Операторот, ќе организира собирање на комуналниот, комерцијалниот и друг вид на отпад од локацијата, комплетно чистење на локацијата, и отпадите привремено ќе ги депонира во специјални садови за таа намена.

За дефинитивно отстранување на отпадот од локацијата, операторот ќе го повика овластеното правно лице, кое истиот ќе го собере и крајно ќе го отстрани на депонија.

4.5. При настанување на пожар на објекти и опрема кои што имаат својства на запаливост

Заради превенција од опасностите од пожар, операторот ќе поседува соодветен Правилник за заштита од пожари и експлозии, според кој што ќе има распоред на средства за заштита од пожар, начин на постапување во услови на пожар, како и соодветна едукација на вработените.

Отпадот кој што има запаливи својства, ќе се собира на одвоени места на локацијата, доволно оддалечени од другите видови на отпад, и од објектите, возилата, машините и опремата.

4.6. При зголемено ниво на бучава, вибрации и отпадни гасови поради неадекватна употреба и работа на возилата, машините и опремата

Иако возилата, машините и опремата, создаваат бучава и вибрации, и испуштаат гасови според упатствата и стандардите на производителот, заради спречување на зголемено ниво на бучава, вибрации и испуштање на штетни гасови, операторот, ќе презема редовни активности за одржување на истите кај овластен сервисер, а при евентуален дефект, ќе побара итна интервенција од сервисерот.

Во периодот кога еколошката штета сеуште не настанала, но постои непосредна закана од таква штета, веднаш и без одлагање ќе бидат преземени сите неопходни процедури за превентивно дејствување, за спречување на инцидентите, и тоа:

-За предвидените мерки и активности за безбедност, како и за начинот за постапување во случај на хаварија, ќе бидат информирани лицата на кои би влијаела хаваријата, и ќе биде известен надлежниот орган на државната управа.

-Внатрешниот план за вонредни состојби, со Планот на дејности кои би можеле да предизвикаат еколошка хаварија, и очекуваните

можни хаварии, како и со мерките што треба да се преземат внатре во системот во случај на хаварија, ќе биде доставен до Општината и надлежниот орган на државната управа.

-Со оглед на тоа што во инсталацијата не се присутни опасни супстанции, во пропишаните количества, "Стокол", како оператор, и покрај тоа ќе поднесе **Извештај за мерките за безбедност**, со кој што ќе се потенцира дека:

=Преземени се мерки за спречување на хаварии и востановен е систем за управување со безбедноста,

=Опасностите од можните хаварии се определени и се преземени неопходни мерки за спречување на несреќи и за ограничување на нивните последици по животот и здравјето на луѓето и по животната средина,

=Вклучени се пропишаните мерки за безбедност и сигурност уште во фазата на проектирањето и изградбата на објектите, постројките и опремата, како и во фазата на работата и одржувањето на системот.

=Изготвен е Внатрешен план за вонредни состојби, и се обезбедени сите информации,

Овај Извештај периодично ќе се анализира и обновува, по иницијатива на операторот или на надлежен орган, кога ќе има сознанија за нови факти, или кога ќе треба да се земат предвид нови научни и технички знаења, во врска со подобрувањето на безбедностае и се доставува да биде достапен на јавноста.

5. П р о г р а м а за постапување во итни случаи

Во случај на сторена еколошка штета, ќе се преземат сите потребни превентивни мерки и мерки за ремедијација, со тоа што ќе се изврши реституција на целокупната штета, за враќање на животната средина и нејзината функција, во почетната состојба.

-Ќе биде известен надлежниот орган за опасноста од еколошката штета што може да настане, и покрај преземените мерки, како и за настанатата штета,

-Ќе се преземат сите неопходни мерки за контрола, задржување, отстранување или друг вид на управување со факторите кои ја предизвикуваат еколошката штета, со цел да се ограничи или да се спречи натамошната штета врз животната средина, негативното дејство врз животната средина, здравјето на човекот и загрозувањето на функцијата на природните ресурси.

-Ќе се преземат сите мерки за ремедијација, а истите ќе се достават до надлежниот државен орган заради одобрување, кои мерки ќе бидат соодветни и ефикасни за отстранување на целокупната штета предизвикана врз животната средина.

-Ќе се преземат сите неопходни мерки за спречување на хавариите и за ограничување на нивните последици врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето, а за преземените мерки, ќе се известува надлежниот орган.

6. И з ј а в а   за процедурите и плановите   за постапување   со управувањето со случајни емисии

Заради постигнување на целта, за одржлива активност на инсталацијата, "Стокол", како оператор, ќе преземе низа мерки, и процедури, чија цел не е директна контрола на загадувањето со примена на посебни уреди, тутку преку најсоодветно управување со инсталацијата, да се постигне минимално загадување и опасност по животната средина.

-И покрај тоа што, општа е констатацијата дека, можните хавари и штетните влијанија од работата на инсталацијата врз животната средина, се во ограничени размери, во границите на максимално дозволените концентрации и не претставуваат опасност за животната средина и здравјето на луѓето, заради постигнување на повисок степен на заштита, "Стокол", ќе презема мерки со кои постојните влијанија, или во целост би се елиминирале, или би се намалиле во прифатливи граници,

-Првенствено, раководејќи се од целта за минимизирање на негативните влијанија од работата на инсталацијата, "Стокол", јасно и недвосмислено ја изразува својата политика за прифаќање на почисто производство

тво, како средство, со намера да се намали ризикот врз животната средина.

7.Ниво на осигурување на јавната одговорност

Нивото на осигурување на јавната одговорност, а заради покривање на штетите врз животната средина, или како алтернатива за износот соодветен на ризиците во локацијата, "Стокол" го обезбедува преку системот на осигурување на имотот и лицата

8.План за заштита од пожари

Согласно Законот за заштита од пожари, и Законот за заштита и спасување, секој е должен за превзема мерки за отстранување на причините за предизвикување на пожари, спречување ширењето на пожарите, гасење на пожари, и укажување на помош при отстранување на последиците, предизвикани од пожари.

Во таа смисла, операторот располага со соодветен Правилник за заштита од пожари и експлозии, со мерки и дејности од нормативен, оперативен, организационен, надзорен, технички, образовно воспитен и пропаганден карактер.

Заштитата од пожари, се спроведува и организира во сите средини, објекти и места на локацијата.

За секој елементарен простор на локацијата, извршена е пресметка на пожарното оптеретување, и врз основа на сумарните површини и степенот на пожарното оптеретување, определен е видот на заштита од пожар.

Со оглед на карактерот на објектот, степенот на отпорност, класата на можен пожар, обавувањето на дејностите со посада, спрема површината и степенот на пожарната опасност на локацијата, за гасење на пожар ќе се користат противпожарни апарати, садови со песок.

На соодветни места од локацијата, распоредени се специјални противпожарни апарати, а за гасење на пожар ќе се користи и расположивата вода за технолошки потреби и за пиење, што ја има на локацијата.

9. Други важни документи поврзани со заштитата на животната средина за почисто производство

Во насока на спроведување на концептот за Почисто производство и промоција на проекти чија реализација ќе ја замени, надгради или унапреди постоечката технолошка пракса, која продуцира загадување на животната средина, како и со цел да се обезбеди подигање на еколошката свест, на вработените, “Стокол” , промовира своја Програма за почисто производство, во смисла на следното:

- Воведување на Систем за управување со животната средина ISO 14001, со кој што ќе се изврши сертификација на “Стокол” од страна на светски признати сертификациски куќи, спроведување на политиката за животна средина и подигнување на рејтингот на “Стокол”.
- Напори за вклучување во НЕСМЕ Програмата која се однесува на здравјето, животната средина, работната средина и безбедноста и здравје при работа.
- Изготвување на Студија за почисто производство во технолошките процеси на “Механизација”.
- Афирмирање на Програмата за почисто производство, одржување на семинари за управување со животната средина, учество на организирани состаноци во врска со почистото производство во животната средина.
- Запознавање на вработените со состојбата со загадувањата на животната средина, од работата на инсталацијата.
- Обука на вработените за практикување на подобра технолошка пракса, со цел да се намалат загадувањата на животната средина од работата на инсталацијата
- Одржување на тренинг-курсеви за спроведување на Програмата за почисто производство: домаќинско работење: заштеда на сировини, енергија, заштеда на водата и другите помошни материјали; едуцирање на вработените за управување со цврстиот отпад-собирање, негово привремено одлагање, селектирање, рециклирање и реупотреба:

2.6 Мониторинг

- 2.6.1 Операторот, согласно условите во дозволата, ќе изведува, мониторинг, ќе го анализира и развива истиот како што е опишано во документите наведени во Табела 2.6.1, или на друг начин писмено договорен со Надлежниот орган.

Табела 2.6.1 : Мониторинг		
Опис	Документ	Дата кога е примено
Точки на мониторинг на емисии и земање примероци	Барање и Прилог кон барањето Уп1бр.11-74 Поглавје XI	14.03.2018
Бучава	Барање и Прилог кон барањето Уп1бр. 11-74 Поглавје X	14.03.2018

2.6.1 Операторот ќе обезбеди:

- а безбеден и постојан пристап до мерните места, за да се овозможи земањето примероци/мониторингот да биде изведено во релација со точките на емисија наведени во Додаток 2, освен ако не е поинаку наведено во Додатокот; и
- б безбеден пристап до други точки на земање примероци/мониторинг, кога тоа ќе го побара Надлежниот орган.

2.6.2 Земањето примероци и анализите ќе се изведува според ISO стандардите

Точки на мониторинг на емисии и земање на примероци

1.Опис на мониторингот

На мониторингот на емисии, како начин за систематизирано мерење, следење и контрола на состојбите, квалитетот и промените на медиумите и областите во животната средина, во "Стокол", дадено е соодветно внимание.

Како правно лице кое има извори на емисии, операторот врши интересен мониторинг на емисиите во медиумите и областите на животната средина, во согласност со Законот за животна средина и посебните закони од сверата на животната средина, ги идентификува и регистрира изворите на загадување и превзема соодветни мерки за намалување на загадувањата и доведување на истите во рамките на максимално дозволените концентрации и количества.

Во таа смисла операторот ги спроведува обврските:

-Редовно следење на емисиите и влијанието врз животната средина од изворите на загадувањето, на начин што е предвиден со посебниот закон,

-Редовно следење на емисиите во непосредна близина на изворите на емисиите,

-Доставување на податоците до органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина,

-Мониторингот на одделните медиум и области на животната средина, се врши од овластени правни и физички лица и според методологија пропишана со посебните закони.

2. Идентификација и детали на местата на мониторинг и земање на примероци

Локациите на местата за мониторинг определени се врз основа на потребата да се добијат што пореални информации за емисиите во животната средина од работата на инсталацијата, при што се опсервираат сите страни на локацијата.

-Заради определување присуство на штетни материи што се емитираат во **атмосферата**, од отпадни гасови и утврдување на оценување на состојбите со **ПМ10 честички** и нивното влијание врз животната средина, како мерни места односно места за мониторинг и земање на примероци, односно мерење на нивото, се определуваат:

=Мерно место бр. 1 – 3м од влезот во фармата на средина на патот

=Мерно место бр. 2 – 5м помеѓу хангарите за кокошките на средина

-Иако е оценето дека влијанието врз животната средина од **Санитарните отпадни води и отпадни води од хигиенизација**, што се создаваат од работата на Инсталацијата е контролирано, како можно место за мониторинг, може да се посочи собраната отпадна вода, санитарниот јазол односно мобилна санитарија, при што мониторингот се сведува само на пратење на собирањето на отпадните води од местата на создавање.

-Со оглед на тоа што оценето е дека нема загадување од **испуштања во канализација**, не се идентификува место на мониторинг и земање на примероци за таа цел.

-Со оглед на тоа што оценето е дека нема загадување на **почвата и подземните води**, не се идентификува место за мониторинг и земање на примероци и за нив.

-Иако е оценето дека влијанието врз животната средина од **отпадот** што се создава од работата на инсталацијата е контролирано, како можно место за мониторинг, може да се посочи собирната локација за комунален отпад.

При тоа мониторингот ќе се сведува само на пратење на собирањето на отпадите од местата на создавање, нивното привремено одлагање на собирната локација и подигнување и транспортирање на отпадот

Заради оценување на интензитетот на **бучавата** и нејзиното влијание врз животната средина, како мерни места, односно места на мониторинг и мерење на интензитетот, се определуваат:

=Мерно место бр. 1 – 3м од влезот во фармата на средина на патот

=Мерно место бр. 2 – 5м помеѓу хангарите за кокошките на средина

=Мерно место бр. 3 – 7м од ивицата на новиот хангар позади

Заради оценување на интензитетот на **Вибрациите** и нејзиното влијание врз животната средина, како мерни места, односно места на мониторинг и мерење на интензитетот, се определуваат:

=Мерно место бр. 2 – 5м помеѓу хангарите за кокошките на средина

Заради утврдување на нивото на **нејонизирачко зрачење**, и неговото влијание врз животната средина, како мерни места односно места за мониторинг и мерење на нивото, се определуваат:

=Мерно место бр. 2 – 5м помеѓу хангарите за кокошките на средина

3. Опис на предлозите за мониторинг на емисиите

Со оглед на технолошкиот процес на работата кој што се применува во инсталацијата, а имајќи ги предвид емисиите во медиумите и областите на животната средина, анализирајќи ги нивните влијанија врз животната средина и природата, како начин на мониторинг, се предлага:

-Мониторинг на состојбите во амбиенталниот воздух, да се врши со инструмент, еднаш годишно,

-Мониторинг на интензитетот на бучавата, да се врши со инструмент, еднаш годишно,

-Мониторинг на нивото на вибрациите, да се врши со инструмент, еднаш годишно,

-Мониторинг на нивото на нејонизирачко зрачење, да се врши со инструмент, еднаш годишно.

Тоа од причини што, според досега констатираните состојби во животната средина и влијанијата од работата на инсталацијата, видна е констатацијата дека нема изразити штетни влијанија, односно влијанија над максимално дозволените концентрации.

Од друга страна, технологијата на работа е стандардизирана и во согласност со еколошките аспекти, во наредниот период истата може само да се подобрува, а со самото тоа, неможе да се очекуваат промени на влијанијата врз животната средина на полошо.

Напротив, резултатите од досегашниот мониторинг, кои што се во задоволувачки граници, може само да се подобруваат, со спроведувањето на мерките дадени во ова Барање.

4. Методи на мониторинг и земање на примероци

Присуството и концентрацијата на штетни материи во амбиенталниот воздух од работата на Инсталацијата, е определено со мерење со инструмент и пресметки на прашина ПМ10 честички од работата на инсталацијата.

Штетните ефекти од бучавата, како негативни ефекти врз здравјето на луѓето, се оценија со помош доза-ефект, односно однос меѓу вредноста на индикаторот и штетниот ефект. Вредноста на индикаторите на бучавата се определија со мерење на лице место со помош на дигитален инструмент за бучава, при добри временски услови, време тивко, без ветар и временски непогоди, како би немало влијание на истите врз резултатите од мерењата, и при нормална работа на машините, опремата, уредите и возилата.

Оценувањето на штетноста од дејствувањето на бучавата се извршува со споредување на допуштеното ниво на бучавата изразено во dB(A), со измереното ниво на бучавата.

Штетните ефекти од вибрациите, се оценуваат со помош на мерење на нивото на механичките вибрации што се емитураат од изворите на вибрации, на лице место со помош на дигитален виброметар, за периодични точни и повторливи мерења и детекција на вибрациите, како резултат од работата на машините, опремата, уредите и возилата.

Резултатите од мерењата, се споредени со граничните вредности на изложеност на механички вибрации, и стандардите за вибрации,

Со мерењата на изложеноста на нејонизирачко зрачење од работата на инсталацијата, се определија емисиите и имисионите параметри, при што се определија основните показатели за влијанието што се јавува како резултат на технолошките процеси и употребата на машините, апаратите, уредите и инсталациите.

Штетните ефекти од нејонизирачкото зрачење, како негативни ефекти врз здравјето на луѓето, се оценети со помош на определување на густината на електромагнетното поле во областа на човековата активност. Вредноста на индикаторите на нејонизирачкото зрачење е определена со мерење на лице место, а за утврдување на нивото на изложеност на нејонизирачкото зрачење кое што се емитура од изворите на електромагнетните полиња, при што се користени RF и EMF мерачи, а резултатите од мерењето се споредени со дозволените нивоа на нејонизирачко зрачење.

Табела; Мониторинг на емисии и земање примероци

Параметар	Фреквенција на мониторинг	Метод на земање на примероци	Метод на анализа/техника
Интензитет на бучава	Еднаш годишно	Со инструмент	Стандард
1.4 Квалитет на амбиентен воздух	Еднаш годишно	Со инструмент	ISO 5725-1
Вибрации	Еднаш годишно	Со инструмент	Стандард
ANSI S 1.4 Нејонизирачко зрачење	Еднаш годишно	Со инструмент	Стандард ANSI S 1.4

Мониторинг и процес на земање на примероци и начин на мониторинг на

Емисии за вода, воздух и бучава

Цврст и течен отпад

При постапката во процесите за работа во Фармата за интензивно живинарство како отпад кој што ќе се создава претставува: отпадот од физиолошките потреби на живината, комунален и комерцијален отпад што го создаваат вработените, како и течен отпад во вид на отпадни води.

Цврст отпад

Комуналниот и комерцијалниот отпад што го создаваат вработените (4 вработени), за 8 часовна работа на локацијата, изнесува по 0,23 кг/ден, или вкупно околу 1,0 кг/ден, што на годишно ниво за 360 работни денови, тоа е количина од околу 360 кг, односно 0,360 тони/год.

Овај отпад е во вид на; отпадоци од храна(14%), хартија и амбалажа(35%), метал(3%), стакло (4%), пластика (9%), гума (3%), и други предмети.

Од процесите на работата, како отпад ќе се појавуваат отпадоци и остатоци од опаковки и тоа;

=Од набавката на стандардизирани други помошни материјали, (хартија, картон, пластика), за потребите на технолошките процеси на работа, како отпад се продуцира; отпадна хартија и картон, во количина од околу 0,050 тони/годишно, пластика во количина од околу 0,080 тони/год.

=Од одржување на машините, уредите, опремата, како отпад се продуцира метален отпад, во количина од околу 0,020 тони/годишно.

Од процесите на работа на Фармата се создава отпад од физиолошките потреби на живината-ѓубриво, во количина од 234 тони/годишно, кое постојано и секојдневно се автоматски се транспортира во специјално возило и се однесува надвор од локацијата на Фармата.

Од процесите на работа на Фармата, се појавува отпад од угината живина околу 150 парчина/годишно односно 150 кг/год. кој после трулење во специјална јама, се однесува надвор од локацијата на Фармата заедно со ѓубривото.

Од процесите на вршење на дејноста, нема појава на течен отпад, технолошка отпадна вода која содржи загадувачки супстанции, освен вода од испирање на опремата и работните простории

Течен отпад

Од технолошкиот процес на работа, како отпадни води, кои се појавуваат, се сметаат; водите од атмосферските падавани, водите од одржување на хигиената на локацијата, санитарната отпадна вода и отпадните води од одржување на просториите и локацијата.

Атмосферските отпадни води, како и водите од кровните површини, слободно ќе истекуваат преку отворени канали и канализациони цевки, надвор од комплексот и ќе се насочуваат во реципиентот. Отпадната вода од атмосферските води, според вкупната

Во Фармата, има редовно вработени 4 лица во фазата на работа, а санитарната вода од нивните потреби ќе оди во постројка за таложување. Од отпадните води за органското оптеретување БПК 5, по еден вработен, изнесува 0,018 кг/ден, односно за 4 вработени, и за 360 дена органското оптеретување изнесува 84 кг/год.

Од процесите за одржување на опремата, каде што се одвиваат технолошки процеси, каде што се употребуваат 72m^3 вода годишно, како испарување и загуби се јавуваат количини од 20% односно 15m^3 , па останува вода од 57m^3 годишно

Од одржувањето на просториите, каде што се одвиваат технолошките процеси, се употребуваат околу 36m^3 годишно, како испарување и загуби се јавуваат количини од 20% односно околу 7m^3 , па останува отпадна вода во количина од 29m^3 годишно.

Од процесите на миене и одржување на слободниот простор каде што ќе се употребуваат 24m^3 годишно како испарување и загуби ќе се јават количини околу 20% односно околу 5m^3 годишно па останува отпадна вода во количина од околу 19m^3 годишно.

Вкупните количини на отпадни води изнесуваат:

	Отпадна вода	Колчина m^3 годишно	Органско оптеретување БПК5/годишно
1.	Од санитарни потреби	32	26
2.	Од хигиена на опрема	57	
3.	Од хигиена на работни простории	29	
4.	Од хигиена на локацијата	19	
5.	Атмосверска отпадна вода	2000	
	Вкупно	2137	26

2.7 Престанок на работа

- 2.7.1 Операторот, согласно условите во дозволата, ќе обезбеди услови за престанок на работата на инсталацијата како што е опишано во документите наведени во Табела 2.7.1, или на друг начин договорен со Надлежниот орган на писмено.

Табела 2.7.1 : Престанок на работа		
Опис	Документ	Дата кога е примено
Ремедијација, престанок со работа, повторно започнување со работа и грижа по престанокот на активностите	Барање Уп.1бр. 09-552 ПОГЛАВЈЕ XIV	14.03.2018

Ремедијација, престанок со работа, повторно започнување со работа и грижа по престанок на работите

1. Општо за ремедијацијата

При вршењето на активностите во инсталацијата на "Стокол", битен елемент претставуваат мерките за заштита на животната средина, животот и здравјето на луѓето, за време на работата на објектите, и на инсталациите, и грижата по престанокот со работа на инсталацијата, како и грижата за локацијата, откако инсталацијата ќе престане со работа.

Со оглед на тоа што, ремедијацијата, во суштина претставува процес на повторно враќање во корисна состојба на локацијата на која што, во соодветна инсталација се вршела дејноста, а која била деградирана од работата на инсталацијата "Стокол", операторот, со цел да се минимизираат краткорочните и долгорочните ефекти на активноста, врз животната средина, по целосен или делумен престанок со работа на инсталацијата, презема потребни мерки и организација, во форма на; **План за управување со резидуум.**

Со Планот, даден е: опис на постоечките и предложените мерки за намалување на влијанието врз животната средина по делумен или целосен престанок на активноста; опис за отстранување на сите штетни супстанции; приказ на обезбедување или отстранување на материјалите, отпадот, почвата, постројките или опремата; опис на доведување на локацијата во задоволителна состојба, во случај на целосен престанок на активноста.

2. Престанување со работа на инсталацијата

Престанување со работа на инсталацијата или дел од неа, може да се изврши:

- Со Решение на Органот на државната управа надлежен за раборите на животната средина, кога се исполнети условите и/или роковите за затворање, наведени во Дозволата за работа на инсталацијата.

- Со Решение од Органот, врз основа на поднесено барање за затворање на инсталацијата, од страна на основачот или операторот.
- Со Решение на Органот, кога е утврдено дека, натамошното работење на инсталацијата, или дел од неа, претставува опасност за животната средина, за животот и здравјето на луѓето.

3.Обврски за ремедијација по престанок со работа

Обврските за ремедијација, и повторно враќање на локацијата во корисна состојба, кои произлегуваат од Законот за животната средина, "Стокол", како оператор, ги сваќа како мерки соодветни и ефикасни за отстранување на целокупната штета, предизвикана врз животната средина.

При тоа, се има предвид дека, функциите кои што се вршат во инсталацијата, не предизвикуваат штети кои имаат значителни неповолни влијанија врз воздухот, водите а особено почвата, на која не се предизвикува незина контаминација што во целина биимало значителен ризик, по здравјето на човекот, бидејќи, директно или индиректно не се применуваат супстанции, препарати, организми или микроорганизми. "Стокол", како оператор, ја прифаќа одговорноста за следење и контрола во фазата на натамошната грижа за локацијата, откако инсталацијата ќе престане со работа, како и должноста, на локацијата да ги следи и да ги анализира количествата и состојбите на емисиите во близина на локацијата, во атмосферата, подземните и површинските води, во почвата. "Стокол", како оператор, ја прифаќа должноста да го известува надлежниот орган, за сите значителни негативни влијанија врз животната средина, откриени со постапката за ремедијација.

5.План за управување со Резидуум

По престанокот со работа на инсталацијата, обврските за ремедијација на локацијата и незино повторно враќање во корисна состојба, ќе се извршуваат во смисла на следното:

5.1.Конзервација на возилата, машините и опремата

По завршување на активностите на локацијата, ќе се изврши комплетно чистење на возилата, машините и опремата, а потоа, нивно конзервирање со средства предвидени за таа намена.

После таа операција, истите, ќе бидат изнесени од локацијата, а отпадните средства од чистењето и конзервацијата, ќе бидат изнесени од локацијата од страна на овластен оператор.

5.2.Чистење на локацијата од заостанати отпадоци и остатоци предмет на активност на операторот

По престанокот со работа, на локацијата се очекува да останат, сеуште нетретирани и непреработени сировини и производи, кој што веројатно не влегува во категоријата на материјали кои се интересни за крајниот купец, или поточно, тоа би биле ситни делови од отпадоци и остатоци.

Се проценува дека оваа количина би изнесувала до 5% од вкупните количини на материјали на годишно ниво.

Овие материјали ќе бидат целокупно собрани, и локацијата ќе биде комплетно исчистена од материјалите, предмет на активност на операторот, а остатоците ќе бидат предадени на овластено правно лице за отстранување на отпадот.

5.3.Чистење на локацијата од заостанат комунален и комерцијален отпад

Со престанокот со работа на активностите на инсталацијата, се очекува создавање на зголемени количини на комунален и комерцијален

отпад, како логична последица од напуштањето на работните простории од администрацијата и останатите простории од технолошкиот процес.

Овај отпад, привремено ќе биде одложен на локацијата, и во договор со овластен оператор, ќе биде транспортиран и дефинитивно депониран на локација наменета за таа цел.

5.4.Сметнување на дел од горниот слој од земјаните делови на локацијата

Со престанок со работа на инсталацијата, и при исчистена локација од отпадот, на површината можно е да се наоѓа прашина од загадени делови од отпадот, која што би била помешана со земјата, а која при атмосферски падавини, може да ја загади почвата, површинските и подземните води.

Од тие причини, во постапката за ремедијација, ќе се изврши сметнување на горниот слој од земјаните површини на локацијата, со дебелина од 5 до 8 см, и материјалот ќе се однесе на депонија, од страна на овластен оператор.

5.5.Набивање на земјаните површини од локацијата и насипување со завршен слој

По сметнување на горниот слој од земјаните површини на локацијата, ќе се изврши набивање на тие делови, со цел истите да се стабилизираат, а потоа ќе се нанесе слој од песок и чакал, во дебелина од 5 до 8 см.

5.6.Чистење на административните простории и другите помошни објекти

Сите административни простории и другите пратечки објекти, ќе бидат исчистени од заостанат комунален и комерцијален отпад, отпадните материјали ќе бидат однесени на депонија од овластен оператор, а просториите ќе бидат дезинфицирани.

5.7.Чистење на покриените објекти и настрешници

Покриените хали и настрешници каде што се обавувале технолошките процеси, ќе бидат исчистени од заостанат ситен отпад, кој ќе се однесе на депонија од страна на овластен оператор, а потоа истите ќе се дезинфицираат со еколошки средства.

5.8.Чистење на фекалната канализација од заостанати фекални води

При претпоставка на веќе испразнета фекална канализација и постројка за таложење, ќе се изврши испирање на истата со еколошки средства, заради чистење на заостанатите отпадни фекални води, кои понатаму ќе бидат изнесени од локацијата, од страна на овластен оператор, а потоа на канализацијата, ќе се изврши хлорирање и дезинфекција.

5.9.Испирање на бетонските и асфалтните делови од локацијата

Бетонските и асфалтните делови од локацијата, после отклонувањето на заостанатиот отпад, ќе бидат исчистени и испрани со еколошки средства, а отпадната вода ќе биде изнесена од локацијата, од страна на овластен оператор.

5.10.Испирање на каналската мрежа

Каналската мрежа на атмосферската канализација, комплетно ќе биде исчистена од евентуални заостанати наноси, а потоа ќе се изврши испирање, со тоа што водите максимално ќе бидат собрани од овластен оператор, и однесени надвор од локацијата, и на крајот, каналската мрежа ќе биде дезинфицирана.

5.11.Завршен мониторинг

По завршување на сите предвидени работи за ремедијација на локацијата, ќе се направат последни мерења на состојбите на медиумите, а тоа особено на квалитетот на отпадните води од локацијата, и тоа на две мерни места; на излезот од локацијата, и на влезот во реципиентот. Резултатите од мерењата, ќе бидат доставени до надлежниот државен орган и до градоначалникот на општината.

6.Финансиски импликации

Тргувајќи од начелата на Законот за животната средина, односно, начелата за висок степен на заштита и загадувачот плаќа;

- Секој е должен, при преземањето активности или при вршењето на дејности, да обезбеди висок степен на заштита на животната средина и на животот и здравјето на луѓето.

- Загадувачот е должен, да ги надомести трошоците за отстранување на опасноста од загадување на животната средина, да ги поднесе трошоците за санација, и да плати правичен надоместок за штетата причинета врз животната средина, како и да ја доведе животната средина, во најголема можна мера, во состојба како и пред оштетувањето.

Заради согледување на реалните трошоци, потребни за ремедијација на локацијата и грижа по престанокот со работа на инсталацијата. во ова Поглавје, ќе биде даден и соодветен Предмер на видовите на работи за ремедијација.

Видови на работи потребни за ремедијација на локацијата

1. Конзервација на возилата машините и опремата
2. Чистење на локацијата од заостанати отпадоци и остатоци предмет на активност на операторот
3. Чистење на локацијата од заостанат комунален и комерцијален отпад
4. Сметнување на дел од горниот слој од земјаните површини на локацијата
5. Набивање на земјаните површини од локацијата и насипување со слој од песок и чакал
6. Чистење на административните простории и пратечки објекти
7. Чистење на покриените хали и настрешници
8. Чистење на фекалната канализација од заостанати фекални отпадни води
9. Испирање на бетонските и асфалтните површини од локацијата
10. Испирање на каналската мрежа
- 11.Завршен мониторинг.

2.8 Инсталации со повеќе оператори

2.8.1 Со инсталацијата за која се издава дозвола управува само еден оператор

или

Оваа дозвола е валидна само за оние делови од инсталацијата, означени на мапата во делот 1.1.2 од оваа дозвола.

3 Документација

3.1.1 Документацијата ќе содржи податоци за:

- а** секоја неисправност, дефект или престанок со работа на постројката, опремата или техниките (вклучувајќи краткотрајни и долготрајни мерки за поправка) што може да има, имало или ќе има влијание на перформансите врз животната средина што се однесуваат на инсталацијата за која се издава дозволата. Овие записи ќе бидат чувани во дневник воден за таа цел;
- б** целиот спроведен мониторинг и земањето примероци и сите проценки и оценки направени на основа на тие податоци.

3.1.2 За инспекција од страна на Надлежниот орган во било кое пристојно време ќе бидат достапни:

- а** Специфицираната документација;
- б** Било кои други документи направени од страна на Операторот поврзани со работата на инсталацијата за која се издава дозволата (“Други документи”).

3.1.3 Копија од било кој специфициран или друг документ ќе му биде доставен на Надлежниот орган на негово барање и без надокнада.

3.1.4 Специфицираните и другите документи треба:

- а** да бидат читливи;
- б** да бидат направени што е можно побрзо;
- ц** да ги вклучат сите дополнувања и сите оригинални документи кои можат да се приложат.

3.1.5 Операторот е должен специфицираната и другата документација да ја чува за време на важноста на оваа дозвола, како и пет години по престанокот на важноста.

3.1.6 За целиот примен или создаден отпад во инсталацијата за која што се издава дозволата, операторот ќе има документација (и ќе ја чува истата за време на важноста на оваа дозвола, како и пет години по престанокот на важноста) за

- а** Составот на отпадот, или онаму каде што е можно, опис;
- б** најдобра проценка на создадената количина отпад;
- ц** трасата на транспорт на отпадот за одлагање; и
- д** најдобра проценка на количината отпад испратен на преработка.

- 3.1.7 Операторот на инсталацијата за којашто се издава дозволата ќе направи записник, доколку постојат жалби или тврдења за нејзиното влијание врз животната средина. Во записникот треба да стои датум и време на жалбата, како и кратко резиме доколку имало било каква истрага по таа основа и резултати од истата. Таквите записи треба да бидат чувани во дневник воден за таа цел.

4 Редовни извештаи

- 4.1.1 Сите извештаи и известувања што ги бара оваа дозвола, операторот ќе ги испраќа до Надлежниот орган за животна средина.
- 4.1.2 Операторот ќе даде извештај за параметрите од Табела Д2 во Додатокот 2 :
- а** во однос на наведени емисиони точки;
  - б** за периодите за кои се однесуваат извештаите наведени во Табела Д2 од Додаток 2 и за обликот и содржината на формуларите, операторот и надлежниот орган ќе се договорат за време на преговорите;
  - ц** давање на податоци за вакви резултати и проценки како што може да биде барано од страна на формуларите наведени во тие Табели; и
  - д** испраќање на извештај до надлежниот орган во рок од 15 до 31 Јануари во тековната година за предходната година.

5 Известувања

- 5.1.1 Операторот ќе го извести Надлежниот орган без одложување:
- а** кога ќе забележи емисија на некоја супстанција која го надминува лимитот или критериумот на оваа дозвола, наведен во врска со таа супстанција;
  - б** кога ќе забележи фугитивна емисија што предизвикала или може да предизвика загадување, освен ако емитираната количина е многу мала да не може да предизвика загадување;
  - ц** кога ќе забележи некаква неисправност, дефект или престанок на работата на постројката или техниките, што предизвикало или има потенцијал да предизвика загадување; и
  - д** било какво несакано дејство што предизвикало или има потенцијал да предизвика загадување.
- 5.1.2 Операторот ќе даде писмено известување што е можно побрзо, за секое од следниве
- а** перманентен престанок на работата на било кој дел или на целата инсталација, за која се издава дозволата;
  - б** престанок на работата на некој дел или на целата инсталација за која се издава дозволата, со можност да биде подолго од 1 година; и
  - ц** повторно стартување на работата на некој дел или целата инсталација за кој што се издава дозволата, по престанокот по известување според 5.1.3 (б).
- 5.1.3 Операторот ќе даде писмено известување во рок од 14 дена пред нивното појавување, за следниве работи:
- i** било каква промена на трговското име на Операторот, регистарско име или адресата на регистрирана канцеларија;
  - ii** промена на податоците за холдинг компанијата на операторот (вклучувајќи и податоци за холдинг компанијата кога операторот станува дел од неа);
  - iii** за активности кога операторот оди во стечај склучува доброволен договор или е оштетен;

6 ЕМИСИИ

6.1 ЕМИСИИ ВО ВОЗДУХ

- 6.1.1 Емисиите во воздух од точката(ите) на емисија наведени во Табела 6.1.1, ќе потекнат само од извор(и) наведен(и) во таа Табела. (Број според мапата)

Табела 6.1.1 : Емисиони точки во воздухот		
Ознака на точка на емисија/опис	Извор	Локација на точката на емисија
Нема емисии во воздух од точкати извори		

- 6.1.2 Границите на емисиите во воздух за параметарот(рите) и точката(ите) на емисија наведени во Табела 6.1.2 нема да бидат пречекорени во соодветниот временски период.
- 6.1.3 Временските периоди од 6.1.2 соодветствуваат на оние од прифатениот оперативен план во поглавјето 8 од оваа дозвола.
- 6.1.4 Операторот ќе врши мониторинг на параметрите наведени во табела 6.1.2, на точките на емисија и најмалку на фреквенции наведени во таа Табела.
- 6.1.5 Емисиите од инсталацијата не треба да содржат нападен мирис надвор од границите на инсталацијата,
- 6.1.6 Емисиите во воздухот, освен пареа и кондензирана водена пареа, не треба да содржат капки од перзистентна магла и перзистентен чад.
- 6.1.7 Емисиите не треба да содржат видлив чад. Ако, поради причина на одржување, емисиите на чад се предизвикани од повторно стартување од ладно, истото не треба да трае подолго од 20 минути во било кој период од 8 часови и сите практични чекори треба да се преземат да минимизира емисијата.

Во ненасочената емисија на компоненти во атмосферата доминираат материји кои се продукт од распаѓање на органските материји и физиолошките процеси на живината (екстремитети). Тие се карактеризираат со непријатна миризба, но нема таква концентрација на штетни материји кои би ја надминале максимално дозволената концентрација и штетно би влијаеле врз животната средина и природата.

Емисиите во атмосферата од Инсталацијата и нејзините делови, воглавно потекнуваат од следните извори:

- Вентилациони отвори на објектите за одгледување на кокошките,
- Отпадна прашина од постпките за одгледување на кокошките,

- Отпадни гасови и прашина од загревање на просториите од вработените
- Отпадни гасови и прашина од транспортните средства

6.2 Емисии во почва

6.2.1 Емисии во почва

6.2.2 Операторот ќе извести за секоја непредвидена емисија во почва.

-Емисии во почвата

Емисиите во почва од цврстиот отпад т.е. живинското ѓубриво, се минимални, бидејќи ѓубривото со автоматско возило секојдневно се изнесува од локацијата на Фармата.

Во Инсталацијата секојдневно се врши контрола на умрени (угинати) животни, а лешевите, се третираат со закопување во земјана јама.

6.3 Емисии во вода (различни од емисиите во канализација)

6.3.1 6.31 Емисии во вода од точка(и) на емисија наведени во Табела 6.3.1 ќе потекнуваат само од извор(ите) наведени во таа Табела.

Табела 6.3.1 : Точки на емисија во вода		
Ознака на точка на емисија.	Извор	Количество
НЕМА СУПСТАНЦИ КОИ СЕ ИСПУШТААТ ВО ВОДИТЕ!		

Додадете редови и/или колони по потреба

- 6.3.2 Границите за емисиите во вода за параметарот(рите) и точката(ите) на емисија поставени во Табела 6.3.2, нема да бидат пречекорени во соодветниот временски период.
- 6.3.3 Временските периоди од 6.3.2 соодветствуваат на оние од прифатениот оперативен план од поглавјето 8 од оваа дозвола.
- 6.3.4 Операторот ќе изведува мониторинг на параметрите наведени во Табела 6.3.2, на точките на емисија и најмалку на фреквенции наведени во таа Табела.

Табела 6.3.2 : Граници на емисија во вода					
Параметар	Точка на емисија		Точка на емисија		Фреквенција на мониторинг
	До (датум)	Од (датум)	До (датум)	Од (датум)	
	Вредност	Вредност	Вредност	Вредност	
НЕМА СУПСТАНЦИ КОИ СЕ ИСПУШТААТ ВО ВОДИТЕ!					

- 6.3.5 Не смее да има емисии во вода од страна на инсталацијата за која се издава дозволата, на било која супстанција пропишана за вода за која нема дадено граници во Табела 6.3.2, освен за концентрации кои не се поголеми од оние кои веќе ги има во водата.
- 6.3.6 Операторот ќе зема примероци и ќе врши мониторинг на местото на испустот (наведи) со (наведи) фреквенција.

-Емисии во површинските води

Во секојдневното работење на Инсталацијата нема емисии во површинските води.

Отпадните води, се исклучиво санитарните отпадни води кои се создаваат како резултат на претходно таложење и се испуштаат во реципиент.

Отпадна вода од миеење и чистење на објектите за одгледување на живината, не се создаваат бидејќи тие процеси се извршуваат по таканаречено суво чистење.

6.4. Емисии во канализација

- 6.4.1. Емисиите во канализација од точката(ите) на емисија наведени во Табела 6.4.1 ќе потекнуваат само од изворот(ите) наведени во таа Табела.

Табела 6.4.1 : Точки на емисија во канализација		
Ознака на точката на емисија	Извор	Канализација
НЕМА ЕМИСИЈА ВО КАНАЛИЗАЦИЈА !		

- 6.4.2. Границите на емисиите во канализација за параметарот(рите) и точките на емисија поставени во Табела 6.4.2 нема да бидат пречекорени во соодветниот времески период.
- 6.4.3. Временските периоди од 6.4.2 соодветствуваат на оние од прифатениот оперативен план од поглавјето 8 од оваа дозвола.

Табела 6.4.2 Граници на емисии во канализација					
Параметар	Точка на емисија		Точка на емисија		Фреквенција на мониторинг
	До (датум)	Од (датум)	До (датум)	Од (датум)	
	Вредност	Вредност	Вредност	Вредност	
НЕМА ЕМИСИЈА ВО КАНАЛИЗАЦИЈАТА!					

- 6.4.4. Операторот ќе врши мониторинг на параметрите наведени во табела 6.4.3а и 6.4.3б, на точките на емисија и не поретко од наведеното во таа Табела.
- 6.4.5. Нема да има испуштање на било какви супстанции кои може да предизвикаат штета на канализацијата или да имаат влијание на нејзиното одржување.
- 6.4.6.

Табела 6.4.3а Барања за мониторинг за канализација (се до и вклучувајќи _____)		
Параметар	Точка на емисија	Точка на емисија
НЕМА ЕМИСИЈА ВО КАНАЛИЗАЦИЈА!		

Табела 6.4.3б Мониторинг на канализација (од _____)		
Параметар	Точка на емисија	Точка на емисија
НЕМА ЕМИСИЈА ВО КАНАЛИЗАЦИЈА!		

- 6.4.7. Не смее да има емисии во канализација од страна на инсталацијата за која се издава дозволата, на било која супстанција препишана за вода за која нема дадено граници во Табела 6.4.2, освен за концентрации кои не се поголеми од оние кои веќе ги има во водата.

6.5. Емисии на топлина

НЕМА ЕМИСИИ НА ТОПЛИНА

6.6. Емисии на бучава и вибрации

- 6.6.1 Емисиите на бучава од локацијата треба да се во согласност со стандардите пропишани со националното законодавство (Одлука за утврдување во кои случаи и под кои услови се смета дека е нарушен мирот на граѓаните).
- 6.6.2 Операторот ќе врши преглед на бучавата на локацијата на годишно ниво. Програмата за преглед на бучавата треба да се превземе во согласност со најдобрата пракса на ЕУ.
- 6.6.3 Бучавата од инсталацијата не треба да доведува до зголемување на нивото на звучниот притисок ($L_{eq,T}$) мерено на локации кои се осетливи на бучава во инсталацијата, кои ги надминуваат граничните вредност/и дадени во Одлуката за утврдување во кои случаи и под кои услови се смета дека е нарушен мирот на граѓаните од штетна бучава (Сл.Весник 64 од 1993)

Бучава

-Емисии на бучава

Емисии на бучава се можни од работата на вентилацијата, со чија помош се врши одведување на респирабилната прашина и отпадните гасови од објектите за одгледување на живината, како и од работата на опремата за производство на храна, транспортните системи за дотур на храна во објектите, од бучната активност на живината и лифето, како и од возилата кои доаѓаат и заминуваат од локацијата. Нивото на штетна бучава која се емитира е далеку од максималното дозволено ниво.

7 Пренос до пречистителна станица за отпадни води

- 7.1 Инсталацијата не пренесува отпадни води до пречистителна станица

8 Програма за подобрување

- 8.1.1 Операторот ќе ги спроведе договорените мерки наведени во Табела 9.1.1, заклучно со датумот наведен во таа табела и ќе испрати писмено известување до Надлежниот орган за датумот кога било комплетирана секоја мерка, во рок од 14 дена од завршувањето на секоја од тие мерки.

Или:

- 8.1.2 Операторот ќе го спроведува оперативниот план кој е составен дел на барањето онака како што е писмено договорено со надлежниот орган.

9 Договор за промени во пишана форма

- 9.1 Кога својството вили како што е друго договорено на писменог се користи во услов од дозволата, операторот ќе бара таков договор на следниот начин:
- а) Операторот ќе ѝ даде на Надлежниот орган писмено известување за деталите на предложената промена, означувајќи го релевантниот(те) дел(ови) од оваа дозвола: и
  - б) Ваквото известување ќе вклучува проценка на можните влијанија на предложената промена (вклучувајќи создавање отпад) како ризик за животната средина од страна на инсталацијата за која се издава дозволата.
- 9.2 Секоја промена предложена според условот 9.1 и договорена писмено со Надлежниот орган, може да се имплементира само откако операторот му даде на Надлежниот орган претходно писмено известување за датата на имплементација на промената. Почнувајќи од тој датум, операторот ќе ја управува инсталацијата согласно таа промена и за секој релевантен документ што се однесува на тоа, дозволата ќе мора да се дополнува.

Додаток 1

Писмена потврда за известувања

Овој Додаток ги прикажува информациите што операторот треба да ги достави до Надлежниот орган за да го задоволи условот 5.1.2 од оваа дозвола.

Мерните единици користени во податоците прикажани во делот А и Б треба да бидат соодветни на условите на емисијата. Онаму каде што е можно, да се направи споредба на реалната емисија и дозволените граници на емисија.

Ако некоја информација се смета за деловно доверлива, треба да биде одделена од оние што не се доверливи, поднесена на одделен лист заедно со барање за комерцијална доверливост во согласност со Законот за животна средина.

Потврдата треба да содржи

Дел А

- Име на операторот.
- Број на дозвола.
- Локација на инсталацијата.
- Датум на доставување на податоци.
- Време, датум и локација на емисијата.
- Карактеристики и детали на емитираната(ите) супстанција(и), треба да вклучува :
  - Најдобра проценка на количината или интензитетот на емисија, и времето кога се случила емисијата.
  - Медиум на животната средина на кој што се однесува емисијата.
  - Превземени или планирани мерки за стопирање на емисијата.

Дел Б

- Други попрецизни податоци за предметот известен во Делот А
- Превземени или планирани мерки за спречување за повторно појавување на истиот проблем.
- Превземени или планирани мерки за исправување, лимитирање или спречување на загадувањето или штетата на животната средина што може да се случи како резултат на емисијата.
- Датуми на сите известувања од Делот А за време на претходните 24 месеци.
- Име Пошта.....
- Потпис Датум
- Изјава дека потпишаниот е овластен да потпишува во име на операторот.

Додаток 2

Извештаи за податоците од мониторингот

Параметрите за кои извештаите ќе бидат направени, согласно условите 4.1.2 од оваа дозвола, се наведени подолу.

Табела Д2: Извештаи за податоците од мониторингот			
Параметар	Точка на емисија	Период за давање извештаи	Почеток на периодот
Бучава		Енаш годишно	2021
Емисија на гасови		Енаш годишно	2021